

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ว่าด้วย การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

พ.ศ. ๒๕๕๐

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบสภาประจำสถาบันราชภัฏมหาสารคาม ว่าด้วย การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่ใช้ในปัจจุบันให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และเพื่อให้การบริหารงานด้านวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามมาตรฐานวิชาการ มีคุณภาพสูง สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ และเรื่องแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ และมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามครั้งที่ ๗ / ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๐ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ สภามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบสภาประจำสถาบันราชภัฏมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๔๓

บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

“คณะ” หมายความว่า คณะ บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัย สถาบัน ศูนย์ สำนัก และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานเรียกชื่ออย่างอื่นที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

“คณบดี” หมายความว่า คณบดีของคณะ บัณฑิตวิทยาลัย ผู้อำนวยการวิทยาลัย สถาบัน ศูนย์ สำนัก และให้หมายความรวมถึงหัวหน้าหน่วยงานอื่นที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

“สาขาวิชา” หมายความว่า สาขาวิชาของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

“คณะกรรมการบริหารหลักสูตร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

“บัณฑิตวิทยาลัย” หมายความว่า บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

“คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย” หมายความว่า คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยตามความในข้อ ๘ แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ว่าด้วยบัณฑิตวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๙

“นักศึกษา” หมายความว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

“การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา” หมายความว่า การศึกษาในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญามหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

“หลักสูตร” หมายความว่า หลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

“สถาบันอื่น” หมายความว่า สถาบันอุดมศึกษาในหรือต่างประเทศที่ร่วมรับผิดชอบหลักสูตรกับมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในลักษณะเป็นหลักสูตรร่วม หรือร่วมเป็นเครือข่ายทางวิชาการ

“หลักสูตรร่วมกับสถาบันอื่น” หมายความว่า หลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ร่วมมือจัดการเรียนการสอนและการวิจัยกับสถาบันอื่น โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเป็นผู้ให้ปริญญา หรือ สถาบันอื่นเป็นผู้ให้ปริญญา หรืออาจได้รับปริญญาจากทุกสถาบันที่ร่วมมือกัน

“สัมฤทธิ์บัตร” หมายความว่า ใบรับรองความรู้ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามออกให้ผู้เรียนร่วมที่ผ่านการประเมินผลการเรียนของมหาวิทยาลัยแล้ว

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้และให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติตามข้อบังคับ หรือในกรณีไม่อาจปฏิบัติตามข้อกำหนดในข้อบังคับนี้ ให้อธิการบดีเป็นผู้วินิจฉัย หรืออนุมัติ

หมวด ๒ ระบบการจัดการศึกษา

ข้อ ๖ ระบบการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาให้ใช้ระบบ ดังนี้

๖.๑ **ระบบทวิภาค** ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนโดยกำหนดระยะเวลา และจำนวนหน่วยกิตให้มีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

๖.๒ **ระบบไตรภาค** ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒สัปดาห์

๖.๓ **ระบบจตุรภาค** ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๔ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๐สัปดาห์

ข้อ ๗ **รูปแบบการศึกษา** มหาวิทยาลัยอาจจัดรูปแบบการศึกษาทั้งในและนอกเวลาราชการรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือรูปแบบผสมผสาน ดังนี้

๗.๑ **รูปแบบในเวลาราชการ** เป็นการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาทั่วไปเฉพาะในเวลาราชการ โดยจัดแบบระบบทวิภาค หรือระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค

๗.๒ **รูปแบบนอกเวลาราชการ** เป็นการจัดการศึกษาโดยใช้เวลานอกเวลาราชการสำหรับนักศึกษาทั่วไปหรือกลุ่มนักศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยอาจจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมแบบใดแบบหนึ่ง หรือโปรแกรมแบบผสมผสาน ดังนี้

๗.๒.๑ **โปรแกรมเรียนทางไกล** โดยใช้ระบบทางไกลผ่านไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วีดิทัศน์ ๒ทาง หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระบบอินเทอร์เน็ท

๗.๒.๒ **โปรแกรมชุดวิชา (Module System)** เป็นการจัดการเรียนการสอนเป็นคราวๆ คราวละ ๑ รายวิชา หรือหลายรายวิชา ซึ่งอาจจัดเป็นชุดของรายวิชาที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กัน

๗.๒.๓ **โปรแกรมนานาชาติ** เป็นการจัดการศึกษาโดยความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ หรือเป็นหลักสูตรของมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการและมีมาตรฐานเช่นเดียวกันกับหลักสูตรนานาชาติ โดยอาจจัดในเวลาและเนื้อหาที่สอดคล้องกับโปรแกรมต่างประเทศ

๗.๒.๔ **โปรแกรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning)** การจัดการเรียนการสอนให้ไปตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

๗.๒.๕ **โปรแกรมโครงการพิเศษ**

การจัดการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบให้พิจารณาตามความเหมาะสมกับแต่ละหลักสูตร ทั้งนี้จะต้องจัดให้ได้เนื้อหาสอดคล้องกับหน่วยกิตรวมของหลักสูตร โดยการเทียบหน่วยกิตตามข้อ ๑๐ และให้จัดทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๘ การคิดหน่วยกิต

๘.๑ ระบบทวิภาค

๘.๑.๑ **รายวิชาภาคทฤษฎี** ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๑.๒ **รายวิชาภาคปฏิบัติ** ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา ปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๑.๓ **การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม** ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา ปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๑.๔ **การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดที่ได้รับมอบหมาย** ที่ใช้เวลาทำโครงการหรือ กิจกรรมนั้น ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๑.๕ **การค้นคว้าอิสระ (Independent Study) หรือภาคนิพนธ์** ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่ น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๑.๖ **วิทยานิพนธ์** ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ มีค่า เท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๒ ระบบไตรภาค

๘.๒.๑ **รายวิชาภาคทฤษฎี** ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายไม่น้อยกว่า ๑๒ ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๒.๒ **รายวิชา ภาคปฏิบัติ** ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษา ปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๒.๓ **การฝึกงานหรือฝึกภาคสนาม** ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๓๖ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๒.๔ **การค้นคว้าอิสระ** ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๓๖ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๒.๕ **วิทยานิพนธ์** ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๓๖ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ มีค่า เท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๓ ระบบจตุรภาค

๘.๓.๑ **รายวิชาภาคทฤษฎี** ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปราย ไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมง ต่อภาค การศึกษาปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๓.๒ **รายวิชาภาคปฏิบัติ** ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๒๐ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษา ปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๓.๓ **การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม** ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา ปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๓.๔ การค้นคว้าอิสระ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๘.๓.๕ วิทยานิพนธ์ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

หมวด ๓

หลักสูตร

ข้อ ๙ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มี ๔ ระดับ ดังนี้

๙.๑ หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรการศึกษาที่ส่งเสริมความเชี่ยวชาญหรือประสิทธิภาพในทางวิชาชีพ เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะสิ้นสุดในตัวเอง สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต หรือเทียบเท่ามาแล้ว

๙.๒ หลักสูตร ระดับปริญามหาบัณฑิต เป็นหลักสูตรการศึกษาที่ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการหรือการวิจัยในสาขาวิชาต่างๆ ในระดับสูงกว่าระดับปริญญาบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิต

๙.๓ หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง เป็นหลักสูตรการศึกษาที่ส่งเสริมความเชี่ยวชาญหรือประสิทธิภาพในทางวิชาชีพ และเป็นหลักสูตรที่มีลักษณะสิ้นสุดในตัวเอง สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา มหาบัณฑิตหรือเทียบเท่ามาแล้ว

๙.๔ หลักสูตรระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต เป็นหลักสูตรการศึกษาที่ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการและการวิจัยของสาขาวิชาต่างๆ ในระดับสูงกว่าระดับปริญามหาบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

๙.๕ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาอื่นๆ ตามที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติ

ข้อ ๑๐ โครงสร้างหลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๑๐.๒ หลักสูตร ระดับปริญามหาบัณฑิต ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต โดยอาจจัดแผนใดแผนหนึ่ง ดังนี้

๑๐.๒.๑ แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยการทําวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. แบบ ก ๑ ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ มีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิตและอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต ทั้งนี้จะต้องได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดอนุมัติ

๒. แบบ ก ๒ ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และหา หน่วยกิต รายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๑๐.๒.๒ **แผน ข** เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีภาคบังคับวิชา ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิตและไม่เกิน ๖ หน่วยกิต และต้องสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) หลักสูตรใดที่เปิดสอนแผน ข ต้องเปิดสอนแผน กควบคู่กันไปด้วย

๑๐.๓ **หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง** ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๑๐.๔ **หลักสูตรระดับปริญญาตรีบัณฑิต** แบ่งออกเป็น ๒แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนา กิจการ และนักวิชาชีพชั้นสูง ดังนี้

๑๐.๔.๑ **แบบ ๑** เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ อาจกำหนดให้มีการเรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต ทั้งนี้จะต้องได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดอนุมัติ

๑) **แบบ ๑.๑** ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทบัณฑิตจะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

๒) **แบบ ๑.๒** ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาบัณฑิตจะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

๑๐.๔.๒ **แบบ ๒** เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ที่มีคุณภาพสูง ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และมีการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม

๑) **แบบ ๒.๑** ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทบัณฑิต จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต โดยมีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

๒) **แบบ ๒.๒** ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาบัณฑิต จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต โดยมีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต ทั้งนี้วิทยานิพนธ์ ตามแบบ ๑๐.๔.๑ และ แบบ ๑๐.๔.๒ จะต้องมีความรู้และมาตรฐานระดับเดียวกัน

ข้อ ๑๑ การกำหนดระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา การนับจำนวนปีการศึกษาให้นับปีการศึกษาตามระบบการจัดการศึกษาข้อ ๖ โดยให้เริ่มนับระยะเวลาการเข้าศึกษาตั้งแต่ภาคเรียนแรกที่เข้าศึกษา ดังนี้

๑๑.๑. **หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง** ให้ใช้ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษาไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

๑๑.๒ **หลักสูตร ระดับปริญญาโทบัณฑิต** ให้ใช้ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษาไม่เกิน ๕ ปีการศึกษา

๑๑.๓ **หลักสูตรระดับปริญญาตรีบัณฑิต** ให้ใช้ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษาดังนี้

๑) **นักศึกษาที่สำเร็จระดับปริญญาบัณฑิต** ให้ใช้ระยะเวลาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา

๒) **นักศึกษาที่สำเร็จระดับปริญญาโทบัณฑิต** ให้ใช้ระยะเวลาไม่เกิน ๖ ปีการศึกษา

๑๑.๔ **หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาอื่นๆ** ให้ใช้ระยะเวลาการศึกษาตามประกาศของมหาวิทยาลัย

กรณีนักศึกษาใช้เวลาศึกษาครบตามข้อ ๑๑.๒ และ ๑๑.๓ แล้ว และอยู่ระหว่างการพิจารณาตอบรับการตีพิมพ์บทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์ในวารสารวิชาการหรือสิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการ ไม่ให้พ้นช่วงเวลาการรอรับการพิจารณาตีพิมพ์เป็นกำหนดระยะเวลาการศึกษาตามข้อ ๑๑ ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

หมวด ๔ อาจารย์

ข้อ ๑๒ อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา หมายถึง ผู้ที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา สอน สอนนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา และหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้

๑๒.๑ **อาจารย์ประจำ** หมายถึง ข้าราชการ พนักงาน หรือผู้ที่มหาวิทยาลัยจ้างเพื่อปฏิบัติหน้าที่เต็มภาระงานที่รับผิดชอบในหลักสูตรที่เปิดสอน และมีคุณสมบัติตามที่กำหนดของภาระงานที่รับผิดชอบ

ในกรณีที่เป็นหลักสูตรร่วมกับสถาบันอื่น อาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย กับอาจารย์ประจำของสถาบันอื่นให้ถือเป็นอาจารย์ประจำในความหมายตามข้อบังคับนี้

อาจารย์ประจำสามารถทำหน้าที่สอน สอนวัดคุณสมบัติ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ สอนประมวลความรู้ สอนวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ และร่วมบริหาร รวมทั้งทำหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานสอนและงานวิจัย ได้มากกว่า ๑ หลักสูตร

๑๒.๒ **อาจารย์ประจำหลักสูตร** หมายถึง อาจารย์ประจำที่ปฏิบัติงานเต็มเวลาตามภาระงานที่ได้รับมอบหมายในหลักสูตรที่ประจำ ทั้งนี้อาจารย์ประจำหลักสูตรในแต่ละหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้

ในกรณีที่เป็นหลักสูตรร่วมกับสถาบันอื่น อาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย กับอาจารย์ประจำสถาบันอื่น สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรในความหมายตามข้อบังคับนี้

๑๒.๒.๑ คุณสมบัติและหน้าที่ของอาจารย์ประจำหลักสูตร

๑) หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

๑.๑) คุณสมบัติ

๑.๑.๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำ

๑.๑.๒) ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า

หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๑.๒) หน้าที่

๑.๒.๑) จัดการเรียนการสอนนักศึกษาตามหลักสูตร

๑.๒.๒) เป็นอาจารย์ผู้สอน

๒) หลักสูตรปริญญาโท

๒.๑) คุณสมบัติ

๒.๑.๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำ

๒.๑.๒) ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญามหาบัณฑิตหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๒.๑.๓) ต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและการทำวิจัยที่มีใช้ส่วน
หนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

๒.๒) หน้าที่

๒.๒.๑) จัดการเรียนการสอนและการวิจัยของนักศึกษาตาม
หลักสูตร และต้องทำหน้าที่อื่นตามที่ระบุในข้อ ๒.๒.๒ ถึง ๒.๒.๗ อย่างน้อย ๑ หน้าที่ ตามคุณสมบัติที่กำหนดสำหรับหน้าที่
นั้นๆ

๒.๒.๒) เป็นอาจารย์ผู้สอน

๒.๒.๓) เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ

๒.๒.๔) เป็นอาจารย์สอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ

๒.๒.๕) เป็นอาจารย์ผู้สอบประมวลความรู้

๒.๒.๖) เป็นอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ

๓) หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต

๓.๑) คุณสมบัติ

๓.๑.๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำ

๓.๑.๒) ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาดุษฎีบัณฑิตหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๓.๑.๓) ต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและการทำวิจัยที่มีใช้ส่วน

หนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

๓.๒) หน้าที่

๓.๒.๑) จัดการเรียนการสอนและการวิจัยของนักศึกษาตาม

หลักสูตร และต้องทำหน้าที่อื่นตามที่ระบุในข้อ ๓.๒.๒ ถึง ๓.๒.๗ อย่างน้อย ๑ หน้าที่ ตามคุณสมบัติที่กำหนดสำหรับหน้าที่
นั้นๆ

๓.๒.๒) เป็นอาจารย์ผู้สอน

๓.๒.๓) เป็นอาจารย์ผู้สอบวัดคุณสมบัติ

๓.๒.๔) เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๓.๒.๕) เป็นอาจารย์ผู้สอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์

๓.๒.๖) เป็นอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์

๑๒.๒.๒ จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร

การเปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา แต่ละหลักสูตรต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตร
จำนวนไม่น้อยกว่าหลักสูตรละ ๕ คน ตลอดระยะเวลาที่หลักสูตรนั้นเปิดสอน

๑๒.๓ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณสมบัติและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑๒.๓.๑ คุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๑) **หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง**

๑.๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร

๑.๒) ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๒) **หลักสูตรปริญญาโท**

๒.๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร

๒.๒) ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๓) **หลักสูตรปริญญาตรี**

๓.๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร

๓.๒) ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๑๒.๓.๒ **หน้าที่ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร**

๑) ควบคุมดูแลและดำเนินการรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยของนักศึกษาตามหลักสูตรให้เป็นไปตามข้อกำหนด ประกาศของสาขาวิชา และคณะที่สาขาวิชาสังกัด รวมทั้งข้อบังคับ กฎ ระเบียบ ประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย

๒) ประเมินผลหลักสูตรเสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

๓) รับผิดชอบการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรและสร้าง

หลักสูตร

๑๒.๓.๓ **จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร**

ในขณะดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาโดยอยู่ แต่ละหลักสูตรต้องมี อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวนไม่น้อยกว่าหลักสูตรละ ๓ คน ตลอดระยะเวลาที่หลักสูตรนั้นเปิดสอน

๑๒.๔ **อาจารย์ผู้สอน** หมายถึง อาจารย์ประจำหรืออาจารย์บัณฑิตพิเศษที่ได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งให้ ทำหน้าที่สอนในรายวิชาหรือบางหัวข้อในแต่ละรายวิชา อาจารย์ผู้สอนต้องมีคุณสมบัติดังนี้

๑๒.๔.๑ **หลักสูตรปริญญาโท หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต และหลักสูตร**

ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องเป็นอาจารย์ประจำ หรือ อาจารย์บัณฑิตพิเศษโดยมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

๑๒.๔.๒ **หลักสูตรปริญญาตรี** ต้องเป็นอาจารย์ประจำ หรือ อาจารย์บัณฑิตพิเศษโดย

มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ใน สาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อ รับปริญญา

๑๒.๕ **อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป** หมายถึง อาจารย์ประจำที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาด้าน การศึกษาและการจัดแผนการเรียนของนักศึกษา

๑๒.๖ **อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก (Major Advisor)** หมายถึง อาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้ง ให้รับผิดชอบกระบวนการเรียนรู้เพื่อทำการวิจัยเป็นวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาเฉพาะราย เช่น การให้ คำแนะนำและควบคุมดูแล รวมทั้งการประเมินความก้าวหน้าการทำเค้าโครง การทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ และการสอบวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา

๑๒.๗ **อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (Co-advisor)** หมายถึง อาจารย์ประจำ หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้ง เพื่อให้ทำหน้าที่ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาหลักในการจัดทำเค้าโครงวิทยานิพนธ์ รวมทั้งช่วยเหลือให้คำแนะนำและควบคุม ดูแลการทำวิทยานิพนธ์หรือ การค้นคว้าอิสระของนักศึกษา

๑๒.๘ **ผู้ทรงคุณวุฒิ** หมายถึง ผู้ที่มีได้เป็นอาจารย์ประจำ โดยมีคุณวุฒิทางการศึกษาและตำแหน่งทาง วิชาการตามที่กำหนดในหน้าที่นั้นๆ

๑๒.๙ **ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ** หมายถึง ผู้ที่มีได้เป็นอาจารย์ประจำ โดยไม่มีคุณวุฒิทางการศึกษาหรือตำแหน่ง ทางวิชาการตามที่กำหนดในหน้าที่นั้นๆ แต่มีความเชี่ยวชาญ หรือความชำนาญเฉพาะที่เป็นประโยชน์โดยตรงต่อหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายนั้นๆ ทั้งนี้หากจะแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และ ประสบการณ์สูงในสาขาวิชานั้นๆ เป็นที่ยอมรับในระดับหน่วยงานหรือกระทรวงหรือวงการวิชาชีพด้านนั้นๆ เทียบได้ไม่ต่ำกว่า ระดับ ๙ ขึ้นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด แต่ หากจะแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเท่านั้น

๑๒.๑๐ **อาจารย์บัณฑิตพิเศษ** หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ เกี่ยวกับการเรียน การให้คำปรึกษา สอนและสอบ ระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ในขณะเปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้อธิการบดี แต่งตั้งคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่ ดังนี้

๑๓.๑ องค์ประกอบ

๑๓.๑.๑ คณบดีเป็นประธานกรรมการ

๑๓.๑.๒ กรรมการประกอบด้วย

- ๑) รองคณบดีที่รับผิดชอบงานบัณฑิตศึกษา
- ๒) ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทุกหลักสูตรที่สังกัดคณะ
- ๓) ให้คณบดีคัดเลือกประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาคน

หนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับประธานกรรมการ

๑๓.๒ หน้าที่

๑๓.๒.๑ ควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษา การประกันคุณภาพของหลักสูตร การปรับปรุง หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรและการสร้างหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

๑๓.๒.๒ อนุมัติผลการประเมินผลการศึกษารายวิชาของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

๑๓.๒.๓ พิจารณานำเสนอเพื่อแต่งตั้งอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

๑๓.๒.๔ ประสานงานด้านบริหารและวิชาการเกี่ยวกับการรับนักศึกษา การจัดทำรายงาน
การสอน การวิจัย การสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) และการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying
Examination) กับบัณฑิตวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑๓.๒.๕ เสนอรายชื่อนักศึกษาที่เรียนครบหลักสูตรต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๑๓.๒.๖ หน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายตามข้อบังคับนี้ และตามที่คณะกรรมการบัณฑิต
วิทยาลัยมอบหมาย

ข้อ ๑๔ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร การเปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาแต่ละหลักสูตร ให้มีคณะ
กรรมการบริหารหลักสูตร โดยให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย อาจารย์
ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจมีอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้ โดยผู้ทำ
หน้าที่ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรต้องมาจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ๑ ท่าน และผู้ทำหน้าที่กรรมการและ
เลขานุการคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมาจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ๑ ท่าน ทั้งนี้กรรมการบริหารหลักสูตรแต่ละ
ท่านอาจร่วมเป็นกรรมการบริหารหลักสูตรได้มากกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกัน

๑๔.๑ **หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร** ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มหาบัณฑิต
ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และดุสิตบัณฑิต มีดังนี้

๑๔.๑.๑ วางนโยบายการบริหารจัดการและการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรให้สอดคล้องกับทิศ
ทางการดำเนินงานของคณะที่สาขาวิชาสังกัด บัณฑิตวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย

๑๔.๑.๒ รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอน การวิจัยของนักศึกษา และควบคุมมาตรฐาน
หลักสูตรสาขาวิชาที่รับผิดชอบ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามว่าด้วยการศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

๑๔.๑.๓ ประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย และสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน
หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

๑๔.๒.๔ ให้ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 อาทิเช่น คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ คณะที่สาขาวิชาสังกัด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่นๆ

๑๔.๒.๕ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นอกจากนี้จะต้องทำหน้าที่ ต่อไปอย่างน้อยหนึ่ง
หน้าที่

- ๑) เป็นอาจารย์ผู้สอน
- ๒) เป็นอาจารย์สอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หรือสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ
- ๓) เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ
- ๔) เป็นอาจารย์สอบวิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ

๑๔.๒ **วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร** ให้มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปีนับแต่
วันที่คณบดี มีคำสั่งแต่งตั้งให้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิ์ที่จะได้รับเลือกใหม่ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระคณะ
กรรมการบริหารหลักสูตรพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระในกรณี ดังต่อไปนี้

๑๔.๒.๑ ตาย

๑๔.๒.๒ ลาออก

๑๔.๒.๓ มหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออก

เมื่อตำแหน่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรว่างลงให้ดำเนินการแต่งตั้งบุคคลเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรแทนตำแหน่งที่ว่างให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรว่างลง และให้อยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งของผู้ซึ่งตนแทน เหลืออยู่ไม่ถึง ๙๐ วัน คณบดี อาจจะไม่แต่งตั้งแทนก็ได้

หมวด ๕ การรับเข้าศึกษา

ข้อ ๑๕ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑๕.๑ หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตหรือเทียบเท่า ตามที่หลักสูตรกำหนด และมีคุณสมบัติอื่นเพิ่มเติมตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๑๕.๒ หลักสูตรระดับปริญามหาบัณฑิตศึกษา

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตหรือเทียบเท่า หรือระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ตามที่หลักสูตรกำหนด และมีคุณสมบัติอื่นเพิ่มเติมตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๑๕.๓ หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิตหรือเทียบเท่า ตามที่หลักสูตรกำหนด และมีคุณสมบัติอื่นเพิ่มเติมตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๑๕.๔ หลักสูตรระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต

๑๕.๔.๑ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิตหรือเทียบเท่า หรือประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงตามที่หลักสูตรกำหนด และมีคุณสมบัติอื่นเพิ่มเติมตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๑๕.๔.๒ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา บัณฑิตหรือเทียบเท่าหรือระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตในสาขาวิชาเดียวกันหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กับหลักสูตรที่เข้าศึกษา โดยมีผลการเรียนดีมาก และมีพื้นฐานความรู้ความสามารถและศักยภาพเพียงพอที่จะทำวิทยานิพนธ์ได้ หรือมีคุณสมบัติอื่นเพิ่มเติมตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๖ หลักเกณฑ์การรับบุคคลเข้าศึกษา มีดังนี้

๑๖.๑ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร เป็นผู้กำหนดเงื่อนไข วิธีการ และจำนวนนักศึกษาที่จะรับในแต่ละสาขาวิชา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะที่สาขาวิชาสังกัด และคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

๑๖.๒ คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยอาจ อนุมัติให้รับบุคคลเข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษได้ ทั้งนี้ต้องได้รับการพิจารณาเห็นชอบ จากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะที่สาขาวิชาสังกัด

๑๖.๓ คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้รับผู้ที่มีพื้นความรู้ไม่ต่ำกว่าปริญญาบัณฑิต และมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๖ เข้าศึกษาหรือวิจัยโดยไม่ขอรับปริญญาเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายได้ ทั้งนี้ ต้องได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะที่สาขาวิชาสังกัด

๑๖.๔ ในกรณีที่ผู้สมัครกำลังรอผลการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต หรือปริญญามหาบัณฑิต แล้วแต่กรณี การรับเข้าศึกษาจะมีผลสมบูรณ์เมื่อผู้สมัครส่งหลักฐานการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาระดับใดระดับหนึ่งตามหลักสูตรที่เข้าศึกษานั้นกำหนด และภายในระยะเวลาที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๑๖.๕ การรับนักศึกษาต่างชาติเข้าศึกษา ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๗ การพิจารณารับบุคคลเข้าศึกษา

๑๗.๑ โดยการสอบข้อเขียนและ/หรือสอบสัมภาษณ์ หรือวิธีการอื่นใดตามรูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะสาขาวิชาสังกัด และบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๑๗.๒ โดยการคัดเลือกจากบุคคลภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษในบางรายวิชาที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษาประเภทไม่ขอรับหรือขอรับหน่วยกิต แต่มิใช่การศึกษาเพื่อขอรับปริญญาจากมหาวิทยาลัย และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๖ แล้วแต่กรณี และต้องปฏิบัติตามประกาศ กำหนดการลงทะเบียน และการชำระเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๘ ประเภทของนักศึกษา แบ่งเป็น ๓ ประเภทดังนี้

๑๘.๑ **นักศึกษาสามัญ** หมายถึง บุคคลที่มหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นนักศึกษาโดยสมบูรณ์ในแต่ละสาขาวิชา หรือรับเข้าเป็นนักศึกษาทดลองศึกษาตามเงื่อนไขของแต่ละสาขาวิชา ซึ่งเมื่อผ่านการประเมินผลหรือครบเงื่อนไขของแต่ละสาขาวิชา จึงจะรับเข้าเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อรับปริญญา หรือประกาศนียบัตร

๑๘.๒ **นักศึกษาทดลองศึกษา** หมายถึง นักศึกษาที่มีความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาบัณฑิตหรือเทียบเท่า ซึ่งเข้ามาศึกษาในภาคการศึกษาแรก โดยมีเงื่อนไขว่าภาคการศึกษาแรกจะต้องสอบให้ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จึงจะเปลี่ยนสถานภาพเป็นนักศึกษาสามัญได้ หรือเงื่อนไขอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะกำหนด

๑๘.๓ **นักศึกษาร่วมศึกษา** หมายถึง บุคคลที่มหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นนักศึกษา โดยไม่ขอรับปริญญาหรือประกาศนียบัตร ทั้งนี้ การดำเนินการเกี่ยวกับนักศึกษาร่วมศึกษา ให้เป็นไปตามข้อ ๒๑ ข้อ ๒๕ และข้อ ๓๕.๒๐ และประกาศของมหาวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๙ **การรับสมัครบุคคลเข้าศึกษา** ให้คณะที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาแสวงหาแนวทางและดำเนินการจัดหานักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาวิชาที่สังกัดคณะ โดยให้คณะกำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ สำหรับการประชาสัมพันธ์และการจัดหานักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาวิชาที่สังกัดคณะ จึงนำเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

การรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้จัดทำกำหนดการ วิธีการ และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง เป็นประกาศของมหาวิทยาลัย ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย โดยให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นหน่วยงานกลาง ร่วมกับคณะที่สาขาวิชาสังกัดและสาขาวิชาที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาดำเนินการรับสมัคร จัดสอบคัดเลือก และประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษา แล้วแจ้งให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ

ข้อ ๒๐ การรายงานตัวและการขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

๒๐.๑ การรายงานตัวและการขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาให้เป็นไปตามวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๐.๒ ผู้ที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษา จะมีสภาพเป็นนักศึกษาตามข้อ ๑๘ เมื่อมหาวิทยาลัยได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาแล้ว

ข้อ ๒๑ การศึกษาข้ามสถาบันการศึกษา ขณะที่นักศึกษากำลังศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา นักศึกษาสามารถศึกษาข้ามสถาบันได้ ดังนี้

๒๑.๑ **นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย** อาจลงทะเบียนเรียนรายวิชาของสถาบันการศึกษาอื่นได้ เพื่อนำหน่วยกิตและผลการศึกษามาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย โดยให้นักศึกษายื่นคำร้องขอลงทะเบียนเรียนรายวิชาของสถาบันการศึกษาอื่นที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย แล้วให้นักศึกษานำหนังสือขอลงทะเบียนข้ามสถาบันจากบัณฑิตวิทยาลัยไปขออนุญาตลงทะเบียนในสถาบันการศึกษาอื่น โดยต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และรับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามที่สถาบันการศึกษาอื่นกำหนดหลักเกณฑ์การลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันการศึกษาให้เป็นไปตามข้อ ๒๕ การโอนผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามข้อ ๒๙ การแสดงผลการศึกษาให้ดำเนินการตามข้อ ๒๙.๑.๑๑ โดยอนุโลม

๒๑.๒ **นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันการศึกษาอื่น** อาจลงทะเบียนเรียนรายวิชาของมหาวิทยาลัยได้ เพื่อนำหน่วยกิตและผลการศึกษาไปเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรของสถาบันการศึกษาต้นสังกัด โดยให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันการศึกษาอื่นยื่นคำร้องขอลงทะเบียนเรียนรายวิชาของมหาวิทยาลัยที่คณะเปิดสอนรายวิชาที่จะลงทะเบียนเรียน พร้อมหนังสือขอลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันจากสถานศึกษาต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย โดยนักศึกษาของสถาบันการศึกษาอื่นต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และรับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หลักเกณฑ์การลงทะเบียนเรียนให้เป็นไปตามข้อ ๒๕ โดยอนุโลม และการออกไปรายงานผลการศึกษาให้เป็นไปตามข้อ ๓๕.๒๐

หมวด ๖ การลงทะเบียนเรียน

ข้อ ๒๒ การลงทะเบียนเรียนในระบบไตรภาคและระบบจตุรภาค ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๒๓ การลงทะเบียนเรียนสำหรับระบบทวิภาค ให้เป็นดังนี้

๒๓.๑ กำหนดวัน และวิธีการลงทะเบียนเรียนรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษา ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๒๓.๒ การลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา ให้ให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนหรือแผนการศึกษา ซึ่งอาจเป็นแผนการเรียนเฉพาะรายบุคคล หรือแผนการเรียนเป็นกลุ่มหรือหมู่เรียน

การกำหนดหลักเกณฑ์ องค์กรประกอบ วิธีการ และขั้นตอนการทำ การบริหารและการจัดการแผนการเรียนหรือแผนการศึกษารายวิชาแก่นร่วมระหว่างสาขาวิชาและวิชาอื่นๆในระดับบัณฑิตศึกษา ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

๒๓.๓ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาจะสมบูรณ์ ต่อเมื่อนักศึกษาได้ชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมการศึกษาเรียบร้อยแล้ว ภายในกำหนดเวลาตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๒๓.๔ นักศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาในภาคการศึกษาใดจะต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคการศึกษานั้นเป็นจำนวนหน่วยกิตไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด นักศึกษาที่ไม่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยสมบูรณ์ในภาคการศึกษาแรกที่ได้รับการคัดเลือกเป็นนักศึกษาจะถูกลบออกจากชื่อออก เว้นแต่จะได้รับการอนุมัติเป็นกรณีพิเศษจากคณบดีที่สาขาวิชาสังกัด

๒๓.๕ นักศึกษาที่ไม่ได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยสมบูรณ์ในภาคการศึกษาใด ภายในกำหนดเวลาตามประกาศของมหาวิทยาลัย จะไม่มีสิทธิ์เรียนในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่ได้รับอนุมัติเป็นกรณีพิเศษจากคณบดีที่สาขาวิชาสังกัด

๒๓.๖ การลงทะเบียนเรียนรายวิชา ก่อนการลงทะเบียนเรียนรายวิชาใดๆในแต่ละภาคการศึกษาต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก ในขณะที่ยังไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรืออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ให้ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการลงทะเบียนเรียน

๒๓.๗ จำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษา

๒๓.๗.๑ นักศึกษามีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียนรายวิชาแต่ละภาคการศึกษาตามประเภทนักศึกษา ดังนี้

๑) นักศึกษารูปแบบในเวลาราชการ ให้ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ไม่ต่ำกว่า ๙ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิตในภาคการศึกษาปกติ การลงทะเบียนเรียนต่ำกว่าที่กำหนดจะกระทำเฉพาะในภาคฤดูร้อนหรือภาคการศึกษาที่นักศึกษาจะเรียนรายวิชาครบตามหลักสูตร

๒) **นักศึกษารูปแบบนอกเวลาราชการ** ให้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๔ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๐ หน่วยกิตในภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๖ หน่วยกิตในภาคฤดูร้อน

๒๓.๗.๒ การลงทะเบียนรายวิชาที่มีจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่าหรือมากกว่าเกณฑ์ในข้อ ๒๓.๗.๑

ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดพิจารณาอนุมัติ

๒๓.๗.๓ **นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาสองสาขาวิชา** สามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชาตามหลักสูตรทั้งสองสาขาวิชาได้ โดยจะต้องมีจำนวนหน่วยกิตรวมในแต่ละภาคการศึกษา ตามข้อ ๒๓.๗.๑

ข้อ ๒๔ การลงทะเบียนรายวิชาเรียนขอร่วมศึกษา (Audit) โดยไม่นับหน่วยกิต นักศึกษาทุกสาขาวิชาอาจลงทะเบียนเรียนขอร่วมศึกษาในรายวิชาใดๆ ที่มหาวิทยาลัยเปิดสอนได้โดยไม่นับหน่วยกิต ดังนี้

๒๔.๑ นักศึกษาที่ลงทะเบียนรายวิชาเรียนขอร่วมศึกษา โดยไม่นับหน่วยกิตในแต่ละภาคการศึกษาอาจสอบหรือไม่สอบก็ได้

๒๔.๒ นักศึกษา จะลงทะเบียนเรียนรายวิชาเรียนขอร่วมศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิตได้ ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้น โดยต้องชำระค่าหน่วยกิตตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๒๕ การลงทะเบียนข้ามสถาบันการศึกษา

๒๕.๑ นักศึกษาจะขอลงทะเบียนเรียน ณ สถาบันการศึกษาอื่นได้ โดยให้นักศึกษายื่นคำร้องขอลงทะเบียนข้ามสถาบันพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยตามเกณฑ์หลักดังนี้

๒๕.๑.๑ รายวิชาที่หลักสูตรกำหนด ในภาคการศึกษาหรือปีการศึกษานั้นมหาวิทยาลัยมิได้เปิดสอน

๒๕.๑.๒ รายวิชาที่สถาบันการ ศึกษาอื่นเปิดสอนในระดับการศึกษาเดียวกันต่อมีเนื้อหาที่เทียบเคียงกันได้

โดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาในหลักสูตร

๒๕.๑.๓ รายวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา หรือการทำวิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ

๒๕.๒ ให้นำหน่วยกิตและผลการศึกษารายวิชาที่ นักศึกษาลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันการศึกษามาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่นักศึกษาศึกษาอยู่

๒๕.๓ การศึกษาข้ามสถาบันการศึกษาให้เป็นไปตามข้อ ๒๑

ข้อ ๒๖ การขอลอน ขอเพิ่ม หรือของดรายวิชา

๒๖.๑ **การขอลอน ขอเพิ่ม หรือของดรายวิชาเรียน** ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอลอน ขอเพิ่ม หรือของดรายวิชาเรียนที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลักแล้วแต่กรณี และได้รับความเห็นชอบจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตร ในกรณีที่ยังไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก ให้ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นผู้ให้ความเห็นชอบ และให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดเป็นผู้อนุมัติการขอลอน ขอเพิ่ม หรือของดรายวิชาเรียน

๒๖.๒ การขอลงทะเบียนหรือขอเพิ่มรายวิชา เรียน ต้องกระทำภายใน ๒ สัปดาห์แรกของแต่ละภาค

การศึกษาปกติ หรือภายในสัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อน ทั้งนี้จำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษาต้องเป็นไปตามข้อ ๒๓.๗

๒๖.๓ การขอลดเรียนรายวิชาใด ต้องกระทำภายในสัปดาห์ที่ ๓ ถึง สัปดาห์ที่ ๑๐ ของภาคการศึกษาปกติ หรือภายในสัปดาห์ที่ ๒ ถึงสัปดาห์ที่ ๔ ของภาคฤดูร้อน

การขอลดเรียนรายวิชาใดภายหลังจากกำหนดระยะเวลาตามวรรคแรกจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะขอลดทุกรายวิชาในภาคการศึกษานั้น ทั้งนี้ต้องได้รับอนุมัติเช่นเดียวกับข้อ ๒๖.๑ ก่อนวันสอบปลายภาคการศึกษาเป็นเวลา ๒ สัปดาห์สำหรับภาคการศึกษาปกติและ ๑ สัปดาห์สำหรับภาคฤดูร้อน ในกรณีที่มีความจำเป็นกรณีพิเศษที่สาขาวิชาสังกัดอาจอนุมัติให้นักศึกษาถอนหรือเพิ่มรายวิชาหรือลดเรียนบางรายวิชา ภายหลังจากกำหนดเวลาได้แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๗ การขอคืนค่าลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ถอน

๒๗.๑ รายวิชาใดที่มหาวิทยาลัยประกาศงดการเรียนการสอนทั้งภาคการศึกษา มหาวิทยาลัยจะคืนค่าลงทะเบียนรายวิชาดังกล่าวเต็มจำนวนให้แก่นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่มหาวิทยาลัยประกาศงดการเรียนการสอน

๒๗.๒ นักศึกษา ที่ขอลงเรียนรายวิชาใดภายใน ๒ สัปดาห์แรก ของภาคการศึกษาปกติหรือภายในสัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อนมีสิทธิ์ขอคืนค่าลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นได้เต็มจำนวน

๒๗.๓ นักศึกษาที่ขอลดเรียนรายวิชาใด จะไม่ได้ค่าลงทะเบียนเรียนคืน

๒๗.๔ การขอคืนค่าลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ถอน ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอคืนค่าลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ถอน พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลักแล้วแต่กรณี และได้รับความเห็นชอบจากประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ในกรณีที่ยังไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก ให้ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นผู้ให้ความเห็นชอบ และให้กรณีที่สาขาวิชาสังกัดพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๒๘ การชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพนักศึกษา

๒๘.๑ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาครบตามที่กำหนดในหลักสูตร แต่ยังไม่สำเร็จการศึกษา ต้องชำระค่าธรรมเนียม เพื่อรักษาสภาพนักศึกษาทุกภาคการศึกษาจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา

๒๘.๒ การลงทะเบียนชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพ นักศึกษา ต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติ หรือภายในสัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อน มิฉะนั้นจะต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ในแต่ละภาคการศึกษานักศึกษาจะต้องดำเนินการรักษาสภาพนักศึกษาให้แล้วเสร็จตามปฏิทินการลงทะเบียนของมหาวิทยาลัยภายในภาคการศึกษานั้น

๒๘.๓ กรณีนักศึกษาไม่ลงทะเบียนและชำระค่าธรรมเนียม เพื่อรักษาสภาพนักศึกษาตามกำหนดเวลาในปฏิทินการลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัย ให้พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

ข้อ ๒๙ การโอนผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียน การโอนผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียน นักศึกษาโครงการปริญญาตรีร่วมสถาบัน และการรับโอนนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาอื่น

๒๙.๑ การโอนผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียน

๒๙.๑.๑ **การโอนผลการเรียน** หมายถึง การนำหน่วยกิตและแต้มระดับคะแนนของทุกรายวิชาที่เคยศึกษาจากหลักสูตรของมหาวิทยาลัยที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยไม่ต้องศึกษารายวิชานั้นอีก

๒๙.๑.๒ **การเทียบโอนผลการเรียน** หมายถึง การขอเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยไม่ต้องศึกษารายวิชานั้นอีก

๒๙.๑.๓ นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาอาจจะโอนผลการเรียนและเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาในหลักสูตรระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วจากการศึกษาในหลักสูตรอื่นหรือหลักสูตรเดียวกันในมหาวิทยาลัยหรือจากสถาบันการศึกษาอื่นที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรองได้

๒๙.๑.๔ รายวิชาที่โอนและเทียบโอนได้มีดังนี้

- ๑) เป็นรายวิชาที่เรียนในระดับบัณฑิตศึกษา
- ๒) เป็นรายวิชาที่มีในหลักสูตรที่รับเข้าศึกษา มีเนื้อหาเทียบเคียงกันได้ และต้องมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของรายวิชาที่ขอเทียบโอน
- ๓) เป็นรายวิชาที่เรียนมาแล้วในหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยไม่เกิน ๒ปี ในกรณีที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา หรือสำเร็จการศึกษามาแล้วไม่เกิน ๕ ปีการศึกษา
- ๔) เป็นรายวิชาที่ได้รับการประเมินผลได้สัญลักษณ์ไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี

๒๙.๑.๕ **การโอนผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียน** ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอโอนผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ให้คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ แล้วให้บัณฑิตวิทยาลัยแจ้งผลการพิจารณาให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ

๒๙.๑.๖ **หลักเกณฑ์การโอนและเทียบโอนผลการเรียน** มีดังนี้

- ๑) ในการพิจารณาคำขอโอนผลการเรียนและเทียบโอนผลการเรียน สาขาวิชาอาจจัดให้นักศึกษาทดสอบความรู้ในรายวิชาที่ขอโอนและขอเทียบโอนเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้
- ๒) การโอนผลการเรียน และจำนวนหน่วยกิตที่ขอโอนได้จะต้องไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่รับโอน สำหรับการโอนผลการเรียนกรณีทั่วไป
ในกรณีที่มิมีระยะเวลาเรียนหรือสำเร็จการศึกษาเกินกว่าที่กำหนดไว้และ /หรือขอโอนหน่วยกิตเกินกว่าที่กำหนดไว้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย
- ๓) การขอเทียบโอนผลการเรียน และจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนได้ต้องไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่รับเทียบโอน สำหรับการเทียบโอนผลการเรียนกรณีทั่วไป
- ๔) การโอนผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนที่ระบุไว้เป็นกรณีเฉพาะ เกณฑ์การโอนผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามข้อกำหนดเฉพาะกรณีนั้น

๕) การขอโอนและเทียบโอนผลการเรียนจากระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มายังระดับปริญญาโทบัณฑิต และจากระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงมายังระดับปริญญาตรีบัณฑิต จะกระทำไม่ได้เกินร้อยละ ๔๐ ของหน่วยกิตรายวิชาในหลักสูตร

๒๙.๑.๗ **รายวิชาที่โอนผลการเรียนได้** ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษาได้ และให้นำไปคิดแต้มเฉลี่ยสะสม

ทั้งนี้กรณีนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกำลังศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ได้รับอนุญาตให้ลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันการศึกษาตามข้อ ๒๑ ให้รับโอนผลการเรียนได้ทั้งหมด โดยให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษาได้ และให้นำไปคิดแต้มเฉลี่ยสะสม

๒๙.๑.๘ **รายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนได้** ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษาได้ แต่ไม่ต้องนำไปคิดแต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

๒๙.๑.๙ **การโอนและเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาการค้นคว้าอิสระ หรือวิทยานิพนธ์จากหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา** ให้แก่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสามารถกระทำได้ ดังนี้

๑) หลักเกณฑ์การโอนและการเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ ให้รับโอนได้เมื่อนักศึกษาได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระแล้ว กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระให้เสร็จสมบูรณ์พร้อมขอสอบ โดยไม่มีภาระแก้ไขเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ให้พิจารณารับโอนผลการเรียนและเทียบโอนผลการเรียนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระที่มีผลการประเมินความก้าวหน้าเป็น S

๒) ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอโอนและเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาการค้นคว้าอิสระ หรือวิทยานิพนธ์พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ให้คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ แล้วให้บัณฑิตวิทยาลัยแจ้งผลการพิจารณาให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ

๒๙.๑.๑๐ **การเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์การทำงาน** มีหลักเกณฑ์ดังนี้

๑) มหาวิทยาลัยอาจเทียบโอนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทำงานจากการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยได้ ด้วยวิธีการทดสอบ การประเมินเพิ่มสะสมงาน การสังเกตพฤติกรรม หรือวิธีอื่นๆ ผลของการประเมินจะต้องเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับ B หรือ S แล้วแต่กรณี โดยให้นักศึกษายื่นคำร้องขอเทียบโอนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทำงานพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ให้คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ แล้วให้บัณฑิตวิทยาลัยแจ้งผลการพิจารณาให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ

๒) จำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์การทำงานได้จะต้องไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่รับเทียบโอน ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการเทียบโอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๓) ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์การทำงานที่เทียบโอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษาได้แต่ต้องไม่นำไปคิดแต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

๔) นักศึกษาที่มหาวิทยาลัยให้เข้าศึกษาโดยการเทียบโอนความรู้ ทักษะ และ ประสบการณ์การทำงาน ต้องลงทะเบียนศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยอย่างน้อยหนึ่งปีการศึกษา

๒๙.๑.๑๑ การแสดงผลการศึกษาและค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม กรณีการโอนผลการเรียน และการเทียบโอนผลการเรียน ให้กระทำดังนี้

๑) ให้แสดงผลการศึกษาของนักศึกษารับโอนจากสถาบันการศึกษาอื่น โดยแยก รายวิชารับโอนและเทียบโอนไว้ส่วนหนึ่งต่างหาก พร้อมทั้งระบุชื่อสถาบันการศึกษาเดิมไว้ด้วย

๒) ให้คำนวณค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ดังนี้

๒.๑) กรณีรับโอนนักศึกษามาจากสถาบันอื่น ให้คำนวณค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมเฉพาะผลการศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น

๒.๒) กรณีที่โอนผลการเรียนภายในมหาวิทยาลัย การโอนผลการเรียนข้ามสถาบันการศึกษาตามข้อ ๒๑ การโอนผลการเรียนนักศึกษาโครงการปริญญาร่วมสถาบันตามข้อ ๒๙.๒ การโอนผลการเรียนจากการเปลี่ยนรูปแบบการศึกษาตามข้อ ๓๐.๒ และการโอนผลการเรียนจากเปลี่ยนระดับการศึกษาข้อ ๓๐.๓ ให้คำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสมจากรายวิชาที่ได้รับการโอน และรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนตามปกติในแผนการเรียนหรือแผนการศึกษาของหลักสูตรนั้น

๒๙.๒ การโอนผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนนักศึกษาโครงการปริญญาร่วมสถาบัน

นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในสถาบันการศึกษาภายใต้โครงการปริญญาร่วมสถาบันทั้งในและต่างประเทศ สามารถโอนผลการเรียนและเทียบโอนผลการเรียนจากการลงทะเบียนเรียนระหว่างสถาบันได้ และให้นำผลการเรียนที่ได้รับโอนและได้รับเทียบโอนไปรวมคิดเป็นแต้มเฉลี่ยสะสมของหลักสูตรที่ศึกษา หลักเกณฑ์การโอนผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนให้คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาเห็นชอบแล้วนำเสนอเพื่อทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่ร่วมโครงการ โดยความเห็นชอบร่วมกันของสถาบันร่วมโครงการ และต้องขึ้นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

๒๙.๓ **การโอนผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนระดับบัณฑิตศึกษากรณีอื่นๆ** ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

๒๙.๔ การรับโอนนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาอื่น

๒๙.๔.๑ มหาวิทยาลัย อาจพิจารณารับโอนนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ามหาวิทยาลัย โดยให้ผู้ประสงค์ขอโอนย้ายสถานศึกษายื่นคำร้องขอโอนย้ายสถานศึกษา พร้อมหนังสือยินยอม หรือ อนุญาตให้โอนย้ายสถานศึกษาจากสถาบันการศึกษาเดิมและเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่คณะที่จะขอโอนย้ายเข้าศึกษา เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ให้คณะที่บัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ แล้วแจ้งให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ

๒๙.๔.๒ การนับระยะเวลาการศึกษาของนักศึกษาที่ได้รับโอน ให้เริ่มนับเวลาการศึกษาตั้งแต่เข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาเดิม

๒๙.๔.๓ นักศึกษาจากสถาบันการศึกษาอื่นที่ได้รับโอนเข้าศึกษาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยจะต้องยอมรับหลักเกณฑ์โอนผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนตามข้อ ๒๙.๑

๒๙.๔.๔ นักศึกษารับโอนจะต้องใช้เวลาศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี การศึกษา แต่ต้องไม่เกินตามข้อกำหนดเวลาตามข้อ ๑๑

ข้อ ๓๐ การเปลี่ยนสาขาวิชา รูปแบบการศึกษา และระดับการศึกษา

๓๐.๑ การเปลี่ยนสาขาวิชา

๓๐.๑.๑ นักศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาในสาขาวิชาหนึ่งสามารถเปลี่ยนสาขาวิชาใหม่ได้ โดยให้นักศึกษายื่นคำร้องขอเปลี่ยนสาขาวิชาพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากทั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาเดิม คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาใหม่ และคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะของคณะที่รับเข้าศึกษาใหม่ ให้คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ แล้วแจ้งให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ

๓๐.๑.๒ นักศึกษาอาจขอเปลี่ยนสาขาวิชาได้เมื่อศึกษารายวิชาในสาขาวิชาเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่า ๘ หน่วยกิต มีรายวิชาที่สามารถโอนเข้าสาขาวิชาใหม่ได้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และทุกวิชาที่จะขอโอนต้องได้ระดับคะแนนไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี และได้ศึกษามาแล้วไม่เกิน ๕ ปี

๓๐.๑.๓ นักศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก ๑ และหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิ บัณฑิต แบบ ๑ อาจขอเปลี่ยนสาขาวิชาได้หลังจากที่ได้ลงทะเบียนเรียนแล้วอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษา และได้ศึกษามาแล้วไม่เกิน ๕ ปี โดยมีศักยภาพในการทำวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาใหม่ได้

๓๐.๑.๔ ระยะเวลาการศึกษาของนักศึกษาที่เปลี่ยนสาขาวิชาให้นับตั้งแต่เริ่มต้นเข้าศึกษาในสาขาวิชาใหม่

๓๐.๑.๕ การโอนหน่วยกิตรายวิชาให้กระทำได้ตามข้อ ๒๙.๑

๓๐.๒ การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา โดยไม่เปลี่ยนสาขาวิชา ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่ง อาจอนุมัติให้นักศึกษารูปแบบในเวลาราชการไปศึกษาในรูปแบบเวลานอกราชการได้ และนักศึกษารูปแบบนอกเวลาราชการไปศึกษารูปแบบในเวลาราชการก็ได้ โดยให้นักศึกษายื่นคำร้องการเปลี่ยนรูปแบบการศึกษาพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ให้คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ แล้วแจ้งให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ

๓๐.๒.๑ **นักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนรูปแบบการศึกษา** จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบต่างๆ รวมทั้งชำระค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาตามรูปแบบการศึกษาที่ได้อนุมัติให้เข้าศึกษาใหม่

๓๐.๒.๒ หลักเกณฑ์การโอนผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนของนักศึกษาที่เปลี่ยนรูปแบบการศึกษา ให้พิจารณารับโอนผลการเรียนและเทียบโอนผลการเรียนทุกรายวิชาที่มีผลการเรียนไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี รายวิชาที่รับโอนผลการเรียนให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษา และให้นำไปคิดแต้มค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

๓๐.๒.๓ การขอโอนผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียน ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอโอนผลการเรียนและเทียบโอนผลการเรียนพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ให้คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ แล้วให้บัณฑิตวิทยาลัยแจ้งให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ

๓๐.๓ การเปลี่ยนระดับการศึกษา

๓๐.๓.๑ การเปลี่ยนระดับการศึกษาอาจเป็นการเปลี่ยนจากนักศึกษาระดับปริญญาโทมาบัณฑิตไปเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต หรือเป็นการเปลี่ยนจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิตไปเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทมาบัณฑิตก็ได้

๓๐.๓.๒ การเปลี่ยนระดับการศึกษา จะกระทำได้แต่เฉพาะกรณีที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย และไม่มีการเปลี่ยนแปลงสาขาวิชา

๓๐.๓.๓ กรณีที่อยู่ในข่ายที่จะเปลี่ยนระดับการศึกษาได้ มีหลักเกณฑ์ดังนี้

๑) เป็นนักศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาโทมาบัณฑิต แผน ก ที่ผ่านการประเมินเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะปรับระดับการศึกษาให้เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีบัณฑิตได้ และสอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติที่จัดขึ้นสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต

๒) เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิตที่สอบตกในการสอบวัดคุณสมบัติ อาจขยับการพิ จารณาเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทมาบัณฑิตแทนก็ได้

๓๐.๓.๔ การโอนการเทียบโอนผลการเรียนและการแสดงผลการศึกษา มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑) คุณสมบัติรายวิชาที่ขอโอนและเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นตามข้อ ๒๙.๑.๔ โดยอนุโลม

๒) กรณีการเปลี่ยนระดับการศึกษาจากนักศึกษาระดับปริญญาโทมาบัณฑิตเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต ไม่สามารถโอนหรือเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาที่ศึกษาระดับปริญญาโทมาบัณฑิตเข้าเป็นผลการเรียนระดับปริญญาตรีบัณฑิต ให้โอนได้เฉพาะผลการสอบวัดคุณสมบัติระดับปริญญาตรีบัณฑิตที่สอบผ่านเท่านั้น

การแสดงผลการศึกษาให้นำรายวิชาเรียนและผลการเรียนระดับปริญญาโทมาบัณฑิตมาแสดงไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก แต่ไม่นำมารวมคิดแต่ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม พร้อมทั้งระบุเปลี่ยนระดับการศึกษาจากระดับปริญญาโทมาบัณฑิตเป็นระดับปริญญาตรีบัณฑิต

๓) กรณีเปลี่ยนระดับการศึกษาจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิตเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทมาบัณฑิต ให้โอนผลการเรียนและเทียบโอนผลการเรียนจากระดับการศึกษาเดิมรวมเป็นผลการเรียนหลักสูตรใหม่ที่เข้าศึกษาได้ทุกรายวิชาที่มีผลการเรียนไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี หลักเกณฑ์การโอนและเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาที่มีโครงสร้างเนื้อหาขั้นพิสดาร (Advance Course) ในระดับปริญญาตรีบัณฑิตให้โอนและเทียบโอนผลการเรียนกับรายวิชาและกลุ่มรายวิชาในระดับปริญญาโทมาบัณฑิตที่มีโครงสร้างเนื้อหาเป็นแนวทางเดียวกันได้ทั้งหมด(กรณีนี้ ๑ รายวิชาหรือมากกว่า ๑ รายวิชา) ส่วนรายวิชาในระดับปริญญาตรีบัณฑิตที่มีโครงสร้างเนื้อหาไม่อยู่ในขั้นพิสดาร (Non Advance Course) ให้โอนและเทียบโอนหน่วยกิตผลการเรียนกับรายวิชาในระดับปริญญาโทมาบัณฑิตที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๒๙.๑.๔ ได้ในสัดส่วนที่เท่ากัน และให้นำหน่วยกิต แต้มเฉลี่ยสะสมของรายวิชาที่รับโอนไปคิดแต้มเฉลี่ยสะสมของหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติเข้าศึกษาใหม่ได้

การแสดงผลการศึกษาให้นำรายวิชาที่ได้รับโอนหรือเทียบโอนผลการเรียนไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก พร้อมทั้งระบุเปลี่ยนระดับการศึกษาจากระดับปริญญาตรีบัณฑิตเป็นระดับปริญญาโทมาบัณฑิต

๓๐.๓.๕ **การเปลี่ยนระดับการศึกษา** ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอเปลี่ยนระดับการศึกษา ขอโอนผลการเรียนและเทียบโอนผลการเรียน พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่คณะต้นสังกัดเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ให้คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ แล้วให้บัณฑิตวิทยาลัยแจ้งผลการพิจารณาให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ

ข้อ ๓๑ การลาพักการเรียน

๓๑.๑ นักศึกษาอาจยื่นคำร้องขออนุมัติลาพักการเรียนได้ในกรณีต่อไปนี้

๓๑.๑.๑ ถูกเกณฑ์ หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๓๑.๑.๒ การทำการวิจัยในหลักสูตรหรือได้รับทุนแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างประเทศ หรือได้รับทุนอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาซึ่งสาขาวิชาเห็นสมควรสนับสนุน

๓๑.๑.๓ เจ็บป่วยจนต้องพักรักษาตัวเป็นเวลาเกินกว่าร้อยละ ๒๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในภาคการศึกษาตามคำวินิจฉัยของแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์ จากสถานพยาบาลของทางราชการ หรือสถานพยาบาลของเอกชน ตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาลเอกชนที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๓๑.๑.๔ มีความจำเป็นส่วนตัวโดยยื่นคำร้องขอลาพักการเรียนครั้งนี้ต้องได้ลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์ในมหาวิทยาลัยมาแล้วอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษา

๓๑.๒ ในการลาพักการเรียนให้ คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้อนุมัติ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ

๓๑.๓ การลาพักการเรียนตามข้อ ๓๑.๑.๓ และ ๓๑.๑.๔ ให้อนุมัติได้ ครั้งละไม่เกิน ๑ ภาคการศึกษา ถ้า นักศึกษายังมีความจำเป็นต้องลาพักการเรียนต่อไป ให้ยื่นคำร้องขอลาพักการเรียนใหม่ ทั้งนี้จะลาพักการเรียนได้ไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน

๓๑.๔ ในกรณีที่นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียนตามข้อ ๓๑.๑.๓ และ ๓๑.๑.๔ ให้มีระยะเวลาที่ลาพักการเรียนรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาด้วย

๓๑.๕ ในระหว่างที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียน นักศึกษาต้องชำระเงินค่าธรรมเนียม เพื่อรักษาสภาพนักศึกษา มิฉะนั้นจะพ้นจากสภาพนักศึกษา โดยให้ปฏิบัติตามข้อ ๒๘ โดยอนุโลม

๓๑.๖ นักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียนเมื่อจะกลับเข้าเรียน ต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าเรียนต่อที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ให้คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ แล้วแจ้งให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ ทั้งนี้จะต้องได้รับอนุมัติก่อนกำหนดการลงทะเบียนเรียน ไม่น้อยกว่า ๑ สัปดาห์

ข้อ ๓๒ การลาออก

นักศึกษาที่ประสงค์จะลาออกจากการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ให้ยื่นคำร้องที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และให้คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ แล้วแจ้งให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ

ข้อ ๓๓ การพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา นักศึกษาจะพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๓๓.๑ ตาย

๓๓.๒ ได้รับอนุมัติจาก คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยให้ลาออก

๓๓.๓ ศึกษาครบถ้วนตามหลักสูตรและได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา

๓๓.๔ ได้แต้มเฉลี่ยประจำภาคการศึกษาต่ำกว่า ๒.๕๐ ติดต่อกัน ๒ภาคการศึกษา

๓๓.๕ ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาการศึกษาที่กำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตรตามข้อ ๑๑

๓๓.๖ ไม่ส่งเอกสารลงทะเบียนเรียน และหรือไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด

๓๓.๗ ไม่ชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพการเป็นนักศึกษาตามข้อ ๒๘ ภายในเวลาที่กำหนด

๓๓.๘ สอบวิทยานิพนธ์ หรือสอบประมวลความรู้ หรือสอบการค้นคว้าอิสระหรือภาคินิพนธ์ หรือสอบวัด

คุณสมบัติครั้งที่ ๒ ไม่ผ่าน

๓๓.๙ หลังสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ครั้งที่ ๑ ไม่ผ่าน ไม่ดำเนินการและหรือสอบวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระหรือภาคินิพนธ์ครั้งที่ ๒ตามระยะเวลาที่กำหนด

๓๓.๑๐ ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการลาพักการศึกษา

๓๓.๑๑ ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดอันได้

กระทำโดยประมาท

๓๓.๑๒ ถูกลงโทษทางวินัยให้ออกจากการเป็นนักศึกษา

๓๓.๑๓ ทุจริตในการสอบ

ข้อ ๔ การคืนสภาพการเป็นนักศึกษา

นักศึกษาที่พ้นสภาพการเป็นนักศึกษาตามข้อ ๓๓.๕, ๓๓.๖, ๓๓.๗, ๓๓.๘, ๓๓.๙ และ ๓๓.๑๐ อาจยื่นคำร้องขอคืนสภาพการเป็นนักศึกษาที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ให้คณะดีบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ แล้วแจ้งให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ ดังนี้

๓๔.๑ การนับระยะเวลาการศึกษาให้นับรวมระยะเวลาที่นักศึกษาพ้นสภาพนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของระยะเวลาการศึกษาด้วย

๓๔.๒ นักศึกษาต้องชำระค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนักศึกษาพร้อมทั้งค่าธรรมเนียมการศึกษาตามระเบียบของมหาวิทยาลัย โดยให้ชำระค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนักศึกษานี้ในภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติการคืนสภาพและชำระค่าบำรุงการศึกษาทุกภาคการศึกษาตลอดระยะเวลาที่นักศึกษาพ้นสภาพเป็นนักศึกษาด้วย

๓๔.๓ นักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้คืนสภาพนักศึกษาแล้ว ให้มีสภาพเป็นนักศึกษาเช่นเดียวกับสภาพนักศึกษาเดิมก่อนพ้นสภาพนักศึกษา

หมวด ๗

การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๓๕ การวัดและประเมินผลการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มีดังนี้

๓๕.๑ การสอบรายวิชา นักศึกษาจะต้องสอบรายวิชาทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน เว้นแต่รายวิชาที่ได้ถอนหรืองดเรียนโดยถูกต้องตามระเบียบ ให้อาจารย์ประจำวิชาส่งผลการสอบรายวิชาตามแบบฟอร์มของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และคณบดีที่เกี่ยวข้อง แล้วแจ้งให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนภายใน ๑๕ วัน นับจากวันสอบ

๓๕.๒ การสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) เป็นการสอบข้อเขียนหรือการสอบปากเปล่า หรือการสอบทั้งสองแบบข้างต้น สำหรับนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต แผน ข การสอบประกอบด้วยวิชาสาขาวิชาเอกเฉพาะ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีคณะกรรมการสอบประมวลความรู้เป็นผู้สอบ

๓๕.๓ การสอบวิทยานิพนธ์ เป็นการสอบเพื่อประเมินผลงานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต แผน ก และนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต ประกอบด้วย การตรวจเนื้อหาโดยรวม และประเมินคุณภาพผลงาน การทดสอบความรู้ของนักศึกษาด้วยวิธีการสอบปากเปล่า และการประชุมพิจารณาผลงานของกรรมการ โดยให้มีคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เป็นผู้สอบ

๓๕.๔ การสอบการค้นคว้าอิสระ เป็นการสอบเพื่อประเมินผลการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต แผน ข โดยคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ประกอบด้วย การตรวจเนื้อหาโดยรวม และประเมินคุณภาพผลงาน การทดสอบความรู้ของนักศึกษาด้วยวิธีการสอบปากเปล่า และการประชุมพิจารณาผลงานของกรรมการ โดยให้มีคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระเป็นผู้สอบ

๓๕.๕ การสอบวัดคุณสมบัติ เป็นการสอบข้อเขียน หรือการสอบปากเปล่า หรือทั้งสองแบบในสาขาวิชาเอก และสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง สำหรับนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิตและหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตแผน ก แบบ ก ๑ เพื่อประเมินว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานเพียงพอและมีความพร้อมในการทำวิทยานิพนธ์ โดยมีคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติเป็นผู้สอบ

ให้ผู้สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ มีสิทธิ์เสนอขออนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญา ดุษฎีบัณฑิตและปริญญาโทบัณฑิตแผน ก แบบ ก ๑ ได้

๓๕.๖ การประเมินความรู้ความสามารถทางภาษาต่างประเทศ สำหรับนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย

๓๕.๗ การสอบประมวลความรู้ การสอบวัดคุณสมบัติ และการประเมินความรู้ความสามารถทางภาษาต่างประเทศตามข้อ ๓๕.๒, ๓๕.๔, ๓๕.๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสอบเป็นประกาศ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

๓๕.๘ การประเมินผลการศึกษา ให้กระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค

๓๕.๙ สัญลักษณ์แสดงผลการศึกษาแต่ละรายวิชา

๓๕.๙.๑ **สัญลักษณ์** มีแต้มประเมินผลการศึกษาระดับของแต่ละรายวิชาแสดงไว้ด้วยสัญลักษณ์ ซึ่งมีความหมายและแต้มประจำสัญลักษณ์ ดังนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย	แต้มประจำ
A	ดีเลิศ (Excellent)	๔.๐๐
B+	ดีมาก (Very Good)	๓.๕๐
B	ดี (Good)	๓.๐๐
C+	ค่อนข้างดี (Fairly Good)	๒.๕๐
C	พอใช้ (Fair)	๒.๐๐
D+	อ่อน (Poor)	๑.๕๐
D	อ่อนมาก (Very Poor)	๑.๐๐
F	ตก (Fail)	๐.๐๐

๓๕.๙.๒ **สัญลักษณ์** ซึ่งไม่มีแต้มประจำผลการสอบของแต่ละรายวิชาแสดงไว้ด้วย สัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย
S	พอใจ (Satisfactory)
U	ไม่พอใจ (Unsatisfactory)
I	รอการประเมินผล (Incomplete)
P	การศึกษายังไม่สิ้นสุด (in Progress)
W	ถอนหรืองดการศึกษา (Withdrawal)
AU	การศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต (Audit)
X	ยังไม่ได้รับผลการประเมิน (No Report)
R	การเรียนรายวิชาซ้ำ (Repeat)

๓๕.๑๐ **รายวิชาที่อยู่ในหมวดวิชาแกนของหลักสูตร** จะต้องได้สัญลักษณ์ไม่ต่ำกว่า C ถ้าได้สัญลักษณ์ต่ำกว่าที่ระบุไว้ข้างต้น **ต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำ** **รายวิชาในหมวดวิชาบังคับ** ต้องลงทะเบียนซ้ำรายวิชาเดิม **ถ้าเป็นรายวิชาเลือก** อาจลงทะเบียนรายวิชาอื่นแทนได้

๓๕.๑๑ **การให้ F กระทำได้ในกรณี** ดังต่อไปนี้

๔๕.๑๑.๑ นักศึกษาเข้าสอบและ/หรือมีผลงานที่ประเมินผลว่าตก

๔๕.๑๑.๒ นักศึกษาขาดสอบ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชา

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณบดีที่สาขาวิชาสังกัด

๔๕.๑๑.๓ นักศึกษาทำผิดข้อกำหนดในการสอบของแต่ละรายวิชาได้รับการตัดสินให้ตก

๔๕.๑๑.๔ เปลี่ยนจากสัญลักษณ์ I เพราะนักศึกษาไม่สอบและ/หรือไม่ส่งผลการปฏิบัติงาน

ภายในเงื่อนไขระยะเวลาของการประเมินผล I ในแต่ละกรณีตามข้อ ๓๕.๑๔ และ ๓๕.๑๕

๓๕.๑๒ **การให้ S หรือ U** กระทำได้ **ทั้งกรณีไม่มีหน่วยกิต** ประกอบด้วยการสอบพิเศษ อาทิ การสอบ ภาษาต่างประเทศ การสอบวัดคุณสมบัติ การสอบประมวลความรู้ **หรือกรณีมีหน่วยกิต** ประกอบด้วยการประเมินผลรายวิชา เรียนที่เป็นรายวิชาเสริมตามข้อกำหนดของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา รายวิชาแกนร่วมระหว่างสาขาวิชาเพื่อเพิ่มความรู้และ ทักษะขั้นบัณฑิตศึกษา ตามประกาศของมหาวิทยาลัย โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย และการประเมิน ความก้าวหน้าหน่วยกิตการลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ

๓๕.๑๓ **การให้ I** **กระทำได้ในกรณี** ดังต่อไปนี้

๓๕.๑๓.๑ นักศึกษาไม่ได้สอบและ / หรือไม่ส่งผลงาน เพราะป่วยโดยมีหนังสือรับรองจาก แพทย์ แต่นักศึกษาต้องมีเวลาเรียนอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ หรือ

๓๕.๑๓.๒ นักศึกษาไม่ได้สอบ/หรือไม่ได้ส่งผลงานด้วยเหตุสุดวิสัย ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของ อาจารย์ผู้สอน และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

๓๕.๑๓.๓ การให้ I ให้คนบดที่สาขาวิชาสังกัดพิจารณาอนุมัติ

๓๕.๑๔ **อาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชาต้องระบุข้อกำหนดของการแก้ I** ดังนี้

๓๕.๑๔.๑ ให้สอบใหม่หรือส่งผลงานเพิ่มเติมใน ๑ เดือน นับจากวันที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบแจ้ง ผลการสอบ หรือ

๓๕.๑๔.๒ ให้ปฏิบัติงานเพิ่มเติมใหม่ในภาคการศึกษาถัดไป หรือ

๓๕.๑๔.๓ ให้เรียนซ้ำวิชาเดิมในโอกาสแรกที่วิชานั้นเปิดสอน

๓๕.๑๔.๔ การระบุข้อกำหนดการแก้ I ให้อาจารย์ผู้สอนแจ้งวิธีการแก้ I วิธีใดวิธีหนึ่งตามข้อ ๓๕.๑๔.๑ หรือ ๓๕.๑๔.๒หรือ ๓๕.๑๔.๓ ให้นักศึกษาทราบ พร้อมกับทำบันทึกแจ้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและ คนบดที่สาขาวิชาสังกัดทราบ

๓๕.๑๕ **การเปลี่ยนแปลงสัญลักษณ์ I** **นักศึกษาจะต้องดำเนินการตามกรณีที่ได้รับสัญลักษณ์ I** ดังนี้

๓๕.๑๕.๑ สอบใหม่หรือส่งผลงานเพิ่มเติมภายใน ๑ เดือน นับจากวันที่อาจารย์ผู้สอนแจ้งผล การสอบ หรือ

๓๕.๑๕.๒ ปฏิบัติงานเพิ่มเติมและได้รับการประเมินผลใหม่ภายในภาคการศึกษาถัดไป หรือ

๓๕.๑๕.๓ ได้เรียนซ้ำอีก ๑ ครั้ง ในโอกาสแรกที่วิชานั้นเปิดสอน

๓๕.๑๕.๔ ให้คนบดที่สาขาวิชาสังกัดอนุมัติผลการเปลี่ยนแปลงสัญลักษณ์ I แล้วแจ้งผลการ อนุมัติให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ

๓๕.๑๖ **การให้ W** **กระทำได้ในกรณี** ดังต่อไปนี้

๓๕.๑๖.๑ ในรายวิชาเรียนที่นักศึกษาได้รับอนุญาตให้ถอนหรืองดเรียนรายวิชาตามข้อ ๒๖

๓๕.๑๖.๒ นักศึกษาได้รับอนุญาตให้ลาพักการศึกษาและได้ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนนั้นแล้ว

๓๕.๑๖.๓ นักศึกษาถูกสั่งพักการศึกษาและได้ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนนั้นแล้ว

๓๕.๑๗ **การให้ AU** กระทำได้เฉพาะรายวิชาที่นักศึกษาขอเข้าร่วมศึกษา โดยไม่นับหน่วยกิต และต้องมีเวลาเรียนหรือปฏิบัติการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ แต่หากนักศึกษามีเวลาเรียน หรือปฏิบัติการน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ จะต้องประเมินผลด้วยสัญลักษณ์ U โดยไม่ต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำ

๓๕.๑๘ **การให้ X** กระทำได้เฉพาะวิชาที่ยังไม่ได้รับรายงานผลการประเมินการศึกษา ของรายวิชานั้น ๆ ตามกำหนด โดยไม่ต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำ

๓๕.๑๙ **การให้ P หรือ S หรือ U ในการแสดงผลการเรียนรายวิชาเรียน การสอบพิเศษ และ ความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ ดังนี้**

๓๕.๑๙.๑ **การให้ P รายวิชาเรียน** กระทำได้เฉพาะรายวิชาที่มีการสอนหรือปฏิบัติงาน ต่อเนื่องกันมากกว่า ๑ ภาคการศึกษา และ/หรือการศึกษาในรายวิชานั้นยังไม่สิ้นสุด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ บริหารหลักสูตร คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดพิจารณาอนุมัติ

๓๕.๑๙.๒ **การแสดงผลการสอบภาษาต่างประเทศ การสอบวัดคุณสมบัติ และการสอบ ประมวลความรู้ S** คือสอบได้หรือผลการสอบเป็นที่พึงพอใจ U คือสอบไม่ผ่านหรือผลการสอบไม่เป็นที่พอใจ

๓๕.๑๙.๓ **การประเมินผลความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระของ นักศึกษาแต่ละภาคการศึกษา** ให้ประเมินด้วยสัญลักษณ์ “S” หรือ “U” ซึ่งมีความหมาย ดังนี้
S หมายถึง ความก้าวหน้าของผลงานการศึกษาวิจัยเป็นที่พอใจ
U หมายถึง ความก้าวหน้าของผลงานการศึกษาวิจัย ไม่เป็นที่พอใจ คืออยู่ในกรณี ดังต่อไปนี้

๑) นักศึกษาลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระแล้วในภาคการศึกษานั้น แต่ยังมีได้ดำเนินการจัดทำเค้าโครงวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ หรือ

๒) นักศึกษาไม่ปฏิบัติตามแผนงานวิจัยการทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระที่ กำหนด ตามประกาศของคณะที่สาขาวิชาสังกัดตามข้อ ๔๙.๑ และข้อ ๕๒ ในการทำเค้าโครงและทำวิทยานิพนธ์ หรือตามข้อ ๕๘.๑ และข้อ ๖๑ ในการทำเค้าโครงและทำการค้นคว้าอิสระ

๓๕.๒๐ **การให้สัมฤทธิผลบัตร** ให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนออกสัมฤทธิบัตรให้ดังนี้

๓๕.๒๐.๑ นักศึกษาร่วมศึกษา ตามข้อ ๑๘.๓ และการศึกษาข้ามสถาบันการศึกษาตามข้อที่ ๒๑.๒ และมีความประสงค์ให้มหาวิทยาลัยวัดผลการศึกษาตามข้อ ๓๕.๙ – ๓๕.๙ ให้มหาวิทยาลัยออกสัมฤทธิบัตรใน รายวิชานั้น

๓๕.๒๐.๒ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชาแกนร่วมระหว่างสาขาวิชาของหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษาตามประกาศของมหาวิทยาลัย ให้ออกสัมฤทธิบัตรในรายวิชานั้น พร้อมทั้งให้บันทึกผลการศึกษาลงในใบ รายงานผลการศึกษา (Transcript) ด้วย

ข้อ ๓๖ การเรียนซ้ำหรือเรียนแทน

ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนครบจำนวนหน่วยกิตตามแผนการเรียนของหลักสูตรที่ศึกษาแล้ว ผลการประเมินผลการศึกษามีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐ นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำรายวิชาที่สอบได้ต่ำกว่า B หรือจะเลือกเรียนวิชาอื่นในหมวดเดียวกันและมีลักษณะเนื้อหาคล้ายคลึงแทนกันได้ ทั้งนี้ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือเรียนแทน ที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดพิจารณาอนุมัติ ก่อนกำหนดการลงทะเบียนเรียน แล้วให้คณะแจ้งสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ ทั้งนี้ผลการเรียนในรายวิชาเดิมจะถูกปรับเปลี่ยนเป็นสัญลักษณ์ R ให้ใช้ระดับคะแนนผลการเรียนครั้งสุดท้ายแสดงไว้ในใบแสดงผลการเรียนและนำไปคิดค่าคะแนนเฉลี่ยสะสม

ข้อ ๓๗ การเรียนเพื่อเปลี่ยนค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนครบจำนวนหน่วยกิตตามแผนการเรียนของหลักสูตรที่ศึกษาแล้ว และผลการประเมินผลการศึกษามีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมเกิน ๓.๐๐ นักศึกษาอาจขอเรียนรายวิชาเดิมเพื่อเปลี่ยนค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมได้ ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอลงทะเบียนเพื่อเปลี่ยนค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดพิจารณาอนุมัติ แล้วให้คณะแจ้งสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ ทั้งนี้ผลการเรียนในรายวิชาเดิมจะถูกปรับเปลี่ยนเป็นสัญลักษณ์ R และให้ใช้ระดับคะแนนผลการเรียนครั้งสุดท้ายแสดงไว้ในใบแสดงผลการเรียน และนำไปคิดค่าคะแนนเฉลี่ยสะสม

ข้อ ๓๘ การลงทะเบียนนักศึกษาที่ทุจริตในการสอบ

การลงทะเบียนนักศึกษาที่ทุจริตในการสอบ ให้ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาบันทึกข้อวินิจฉัยนำเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาที่นักศึกษาศึกษาอยู่และคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดพิจารณาอนุมัติ แล้วให้คณะแจ้งสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ โดยพิจารณาตามสมควรแต่กรณี ดังต่อไปนี้

๓๘.๑ ให้ได้สัญลักษณ์ F ในรายวิชาที่ทุจริต

๓๘.๒ ให้ได้สัญลักษณ์ F ทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น

๓๘.๓ ให้ได้สัญลักษณ์ F ในรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น และให้พักการศึกษาในภาคการเรียนถัดไปไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษา

ทั้งนี้ โดยการนำเสนอของคณะที่สาขาวิชาสังกัด ให้อธิการบดีลงโทษนักศึกษาทุจริตการสอบ อธิการบดีมีอำนาจสั่งให้นักศึกษาที่ทุจริตในการสอบพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาและนักศึกษาที่ถูกสั่งให้พ้นสภาพการเป็นนักศึกษาหมดสิทธิที่จะเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยตลอดไป

ข้อ ๓๙ การนับจำนวนหน่วยกิต

๓๙.๑ การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมของนักศึกษา เพื่อให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนดให้นับเฉพาะจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในหลักสูตรของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนรายวิชาใดมากกว่าหนึ่งครั้งให้นับเฉพาะจำนวนหน่วยกิตครั้งสุดท้ายที่ประเมินผลว่าสอบได้ ไปคิดเป็นหน่วยกิตสะสมเพียงครั้งเดียว

๓๙.๒ การรวมจำนวนหน่วยกิต เพื่อใช้ในการคำนวณแต้มเฉลี่ยให้นับหน่วยกิตของทุกรายวิชาที่มีแต้มประจำ

ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนรายวิชาใดมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้นำจำนวนหน่วยกิตครั้งสุดท้ายไปใช้ในการคำนวณแต้มเฉลี่ย

ข้อ ๔๐ การคิดแต้มเฉลี่ย แต้มเฉลี่ยมี ๒ ประเภท คือ แต้มเฉลี่ยประจำภาค และแต้มเฉลี่ยสะสม การคำนวณแต้มเฉลี่ยให้ทำ ดังนี้

๔๐.๑ แต้มเฉลี่ยประจำภาค ให้คำนวณจากผลการศึกษานักศึกษาในภาคการศึกษานั้น โดยเอาผลรวมของผลคูณของหน่วยกิตกับแต้มประจำของผลการศึกษาแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้งหารด้วยจำนวนหน่วยกิตรวมของรายวิชาที่ผลการศึกษามีแต้มประจำในภาคการศึกษานั้น ๆ ให้มีทศนิยมสองตำแหน่ง โดยปัดเศษจากตำแหน่งที่สามที่มีค่า ๕ ขึ้นไป

๔๐.๒ แต้มเฉลี่ยสะสม ให้คำนวณจากผลการศึกษานักศึกษาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยจนถึงการประเมินผลครั้งสุดท้าย โดยเอาผลรวมของผลคูณของหน่วยกิตกับแต้มประจำของผลการศึกษาแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้งหารด้วยจำนวนหน่วยกิตรวมของรายวิชาทั้งหมดที่ศึกษา และผลการศึกษามีแต้มประจำตลอดหลักสูตร ให้มีทศนิยม ๒ ตำแหน่ง โดยปัดเศษจากตำแหน่งที่สามที่มีค่า ๕ ขึ้นไป

ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนซ้ำให้นำแต้มประจำของสัญลักษณ์ที่ได้รับจากการประเมินครั้งสุดท้ายมาคำนวณแต้มเฉลี่ย

หมวด ๘

การสอบพิเศษ การทำวิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ

ข้อ ๔๑ การสอบภาษาต่างประเทศ

ภาษาต่างประเทศ หมายถึง ภาษาที่เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าความรู้เพื่อทำวิทยานิพนธ์ สำหรับหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาอังกฤษหากผู้เรียนเป็นชาวต่างประเทศรายใดมีการทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ยอมให้กำหนดภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยได้ ยกเว้นกรณีที่ผู้เรียนเป็นคนไทย ต้องกำหนดเป็นภาษาต่างประเทศ ส่วนหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาไทยต้องกำหนดเป็นภาษาต่างประเทศเท่านั้น

๔๑.๑ นักศึกษาหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโทบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ที่ไม่ได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาต่างประเทศ ตามที่หลักสูตรสาขาวิชานั้นกำหนดไว้ ต้องสอบผ่านความรู้ภาษาต่างประเทศ ถ้าสอบไม่ผ่านต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาตามที่หลักสูตรกำหนด โดยไม่นับหน่วยกิต

๔๑.๒ นักศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรีบัณฑิต ต้องผ่าน เกณฑ์ภาษาต่างประเทศอย่างน้อย ๑ ภาษา กรณีสอบต้องสอบผ่าน ถ้าสอบไม่ผ่านต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาตามที่หลักสูตรกำหนด โดยไม่นับหน่วยกิต

๔๑.๓ การสอบภาษาต่างประเทศ

เป็นการวัดความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ และอาจมีการวัดความสามารถด้านอื่น ๆ ด้วยก็ได้ บัณฑิตวิทยาลัยอาจกำหนดวิธีวัดความสามารถทางภาษาต่างประเทศของนักศึกษาวีธีอื่นแทนการสอบก็ได้

วิธีการสอบหรือวิธีวัดความสามารถทางภาษาต่างประเทศและเกณฑ์การประเมินผล ให้จัดทำเป็นประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

๔๑.๔ การดำเนินการสอบภาษาต่างประเทศให้บัณฑิตวิทยาลัยจัดให้มีการสอบภาษาต่างประเทศไม่เกินปีการศึกษาละ ๓ ครั้ง การขอสอบภาษาต่างประเทศให้นักศึกษายื่นคำร้องขอสอบที่คณะต้นสังกัดโดยความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติ

๔๑.๕ การรายงานผลการสอบภาษาต่างประเทศหรือผลการวัดความสามารถทางภาษาต่างประเทศหรือผลการเรียนวิชาภาษาต่างประเทศตามที่หลักสูตรกำหนด ให้ใช้ระดับคะแนน S เมื่อสอบได้ หรือผลการวัดความสามารถเป็นที่พอใจ และระดับคะแนน U เมื่อสอบไม่ผ่าน หรือผลการวัดความสามารถไม่เป็นที่พอใจ

๔๑.๖ ในกรณีที่ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่นักศึกษาต้องสอบ นักศึกษาจะขอยกเว้นการสอบโดยใช้คะแนนสอบ TOEFL หรือคะแนนอื่นที่เทียบเท่ากับเนื้อหาบางรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดแทนก็ได้ ดังนี้

๔๑.๖.๑ ระดับปริญญาโทบัณฑิตสอบ TOEFL ได้คะแนนไม่น้อยกว่า ๔๕๐ หรือสอบ Computer based TOEFL ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๑๓๓ หรือ IELTS ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๔.๐

๔๑.๖.๒ ระดับปริญญาตรีบัณฑิตสอบ TOEFL ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๕๐ หรือสอบ Computer based TOEFL ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๒๑๓ หรือสอบ IELTS ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๖.๐

๔๑.๖.๓ โปรแกรมนานาชาติ (International Program)

๑) ระดับปริญญาโทบัณฑิต สอบ TOEFL ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ หรือสอบ Computer based TOEFL ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๑๗๓ หรือสอบ IELTS คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕.๐

๒) ระดับปริญญาตรีบัณฑิตสอบ TOEFL ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๕๐ สอบ Computer based TOEFL ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๒๑๓ หรือสอบ IELTS ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๖.๐

ข้อ ๔๒ การสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination)

๔๒.๑ การสอบวัดคุณสมบัติ เป็นการสอบเพื่อวัดว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานเพียงพอและมีความพร้อมในการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อมีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์

๔๒.๒ การสอบวัดคุณสมบัติ ประกอบด้วย การสอบข้อเขียนและสอบปากเปล่า

๔๒.๓ ผู้มีสิทธิ์ขอสอบวัดคุณสมบัติ ได้แก่

๔๒.๓.๑ ผู้ที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษาในชั้นปริญญาตรีบัณฑิต

๔๒.๓.๒ ผู้ที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษาในชั้นปริญญาโทบัณฑิต แผน ก แบบ ก ๑

๔๒.๔ ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดสอบวัดคุณสมบัติอย่างน้อยภาคการศึกษาละ ๑ ครั้ง เมื่อมีนักศึกษายื่นคำร้องขอสอบ

๔๒.๕ นักศึกษามีสิทธิ์สอบวัดคุณสมบัติ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาว่ามีความรู้พื้นฐานพร้อมที่จะสอบได้

๔๒.๖ นักศึกษาที่ประสงค์จะขอสอบให้ยื่นคำร้องขอสอบวัดคุณสมบัติที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก กรณียังไม่แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ โดยนักศึกษาต้องชำระค่าธรรมเนียมการสอบตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

๔๒.๗ เมื่อนักศึกษาได้รับอนุมัติให้สอบในภาคการศึกษาใดๆ แล้ว ถ้าขาดสอบโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ถือว่าสอบไม่ผ่านในการสอบคราวนั้น ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของประธานกรรมการสอบ

๔๒.๘ ผู้ที่สอบครั้งแรกไม่ผ่านหรือไม่เป็นที่พอใจมีสิทธิ์สอบแก้ตัวได้อีก ๑ ครั้ง ภายในเวลาไม่เร็วกว่า ๖๐ วัน นับจากวันสอบครั้งแรก ผู้ที่สอบครั้งที่สองไม่ผ่านหรือไม่เป็นที่พอใจให้พ้นสภาพจากเป็นนักศึกษา

๔๒.๙ การรายงานผลการสอบวัดคุณสมบัติ ให้ใช้ระดับคะแนน S เมื่อสอบได้หรือผลการสอบวัดคุณสมบัติเป็นที่น่าพอใจ และระดับคะแนน U เมื่อสอบไม่ผ่านหรือผลการสอบวัดคุณสมบัติไม่เป็นที่พอใจ

ข้อ ๔๓ คณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination)

๔๓.๑ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ โดยการเสนอของประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาเป็นคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน โดยประธานกรรมการสอบวัดคุณสมบัติต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร

๔๓.๒ ให้คณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติมีหน้าที่ออกและตรวจข้อสอบข้อเขียน หรือดำเนินการสอบปากเปล่าในเนื้อหาหลักสูตร หรือรายวิชาที่กำหนดไว้ เพื่อประเมินความรอบรู้ด้านวิชาการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาว่า นักศึกษามีความสามารถที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อทำเป็นวิทยานิพนธ์ได้โดยอิสระ นักศึกษาที่สอบวัดคุณสมบัติผ่านมีสิทธิ์เสนอขออนุมัติสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาได้

ข้อ ๔๔ การสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination)

๔๔.๑ การสอบประมวลความรู้ เป็นการสอบเพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจ และทักษะโดยรวมของเนื้อหาวิชาที่นักศึกษาเรียนตามแผนการเรียนของหลักสูตรนั้น

๔๔.๒ ให้สอบประมวลความรู้กับนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต แผน ข ส่วนหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต แผน ก และหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิตให้สอบประมวลความรู้เฉพาะกรณีที่หลักสูตรกำหนดให้สอบประมวลความรู้ไว้เท่านั้น

๔๔.๓ กำหนดการสอบ วิธีสอบ และเกณฑ์การสอบ ให้จัดทำเป็นประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย

๔๔.๔ วิธีการสอบประมวลความรู้

๔๔.๔.๑ หลักสูตรระดับปริญญาโทบัณฑิต อาจสอบเฉพาะข้อเขียน หรือสอบปากเปล่า หรือสอบทั้งข้อเขียนและปากเปล่า โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะและได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๔๔.๔.๒ วิธีการสอบประมวลความรู้อาจจัดสอบเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มบุคคลก็ได้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๔๔.๕ นักศึกษามีสิทธิ์สมัครสอบประมวลความรู้ เมื่อลงทะเบียนเรียนรายวิชาครบตามหลักสูตร โดยไม่ับรายวิชาการค้นคว้าอิสระ หรือวิทยานิพนธ์ และได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมนับถึงภาคการศึกษาที่ผ่านมาไม่น้อยกว่า ๓.๐๐

๔๔.๖ นักศึกษาที่ประสงค์จะสอบ ต้องยื่นคำร้องขอสอบประมวลความรู้ที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลักและประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ โดยนักศึกษาต้องชำระค่าธรรมเนียมการสอบตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

๔๔.๗ นักศึกษาผู้ที่สอบประมวลความรู้ไม่ผ่าน มีสิทธิที่จะสอบใหม่ได้อีกไม่เกิน ๑ ครั้ง

๔๔.๘ การรายงานผลการสอบประมวลความรู้ ให้ใช้ระดับคะแนน S เมื่อสอบได้หรือผลการสอบประมวลความรู้เป็นที่น่าพอใจ และระดับคะแนน U เมื่อสอบไม่ผ่าน หรือผลการสอบประมวลความรู้ไม่เป็นที่น่าพอใจ

๔๔.๙ การสอบประมวลความรู้อื่นๆ ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๔๕ คณะกรรมการสอบประมวลความรู้

๔๕.๑ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบประมวลความรู้ โดยการเสนอของประธาน กรรมการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตร และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาเป็นคณะกรรมการสอบ ประมวลความรู้จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน โดยประธานกรรมการสอบประมวลความรู้ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร

๔๕.๒ คณะกรรมการสอบประมวลความรู้มีหน้าที่ออกข้อสอบและตรวจข้อสอบข้อเขียน หรือดำเนินการ สอบปากเปล่าในเนื้อหาหลักสูตร หรือรายวิชาที่กำหนดไว้ เพื่อประเมินความรอบรู้ด้านวิชาการในสาขาวิชานั้นๆ ของนักศึกษา

ข้อ ๔๖ วิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ หมายถึง เรื่องที่เขียนเรียบเรียงขึ้นจากผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าวิจัย หรือสำรวจ อันเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ผู้ศึกษาต้องทำเพื่อสิทธิ์ในการรับปริญญาตามที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ นักศึกษาหลักสูตรปริญญา มหาบัณฑิต แผน ก และนักศึกษาหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิตต้องทำวิทยานิพนธ์

ข้อ ๔๗ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ จะกระทำได้เมื่อนักศึกษามีคุณสมบัติตามที่แต่ละหลักสูตรกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นักศึกษาที่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ครั้งแรกจะต้องดำเนินการสอบ เค้าโครงให้แล้วเสร็จภายในภาคการศึกษาที่ลงทะเบียนครั้งแรก

๔๗.๑ นักศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก ๑ หรือแผน ก แบบ ก ๒ จะต้องลงทะเบียน วิทยานิพนธ์ครั้งแรก ๖ หรือ ๓ หน่วยกิต แล้วแต่กรณี โดยถือเป็นการลงทะเบียนเพื่อศึกษาค้นคว้าหาชื่อเรื่องและเขียนเค้า โครงวิทยานิพนธ์ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑ หรือ แบบ ๒ จะต้องลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ครั้งแรกไม่ น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต โดยถือเป็นการลงทะเบียนเพื่อศึกษาค้นคว้าหาชื่อเรื่องและเขียนเค้าโครงวิทยานิพนธ์

๔๗.๒ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ จะต้องกระทำโดยต่อเนื่องจนกว่าจะได้หน่วยกิตวิทยานิพนธ์ครบตาม หลักสูตร เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอาจลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ไม่ต่อเนื่อง โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลักและประธานกรรมการบริหารหลักสูตร ให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๔๘ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม ดังนี้

๔๘.๑ อาจารย์ที่ปรึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต

๔๘.๑.๑ จำนวน

๑) จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ๑ คน และ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ๑ คน

๒) กรณีขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักให้มีอาจารย์ประจำ หลักสูตรเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมด้วยอย่างน้อย ๑ คน

๔๘.๑.๒ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ระดับปริญญามหาบัณฑิต

๑) คุณสมบัติ

๑.๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

๑.๒) ต้องมีคุณวุฒิปริญญาตรีบัณฑิตหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๑.๓) ต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

๒) หน้าที่

๒.๑) รับผิดชอบและควบคุมการทำเค้าโครงวิทยานิพนธ์และวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาให้ได้คุณภาพมาตรฐานตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๒.๒) เสนอชื่อผู้ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

๒.๓) ให้คำแนะนำและเป็นพี่ที่ปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาทางทฤษฎี แนวคิด และวิธีการศึกษาวิจัย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัยเป็นวิทยานิพนธ์

๒.๔) ให้คำแนะนำและเป็นพี่ที่ปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์และการใช้ภาษา

๒.๕) ติดตามการดำเนินการวิจัยให้เป็นไปตามแผนงานและรับผิดชอบประเมินผลความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ทุกภาคการศึกษา จนกว่าการทำวิทยานิพนธ์จะแล้วเสร็จ

๒.๖) ให้ความเห็นชอบในการขอสอบวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

๒.๗) ร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

๒.๘) รับผิดชอบในการให้คำปรึกษาและกำกับดูแลการเขียนบทความวิจัย (Research Article) จากวิทยานิพนธ์เพื่อนำลงตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการที่มี Peer Review หรือเพื่อเสนอต่อที่ประชุมทางวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)

๔๘.๑.๓ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ระดับปริญญาโทบัณฑิต

๑) คุณสมบัติ

๑.๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

๑.๒) ต้องมีคุณวุฒิปริญญาตรีบัณฑิตหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๑.๓) ต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

๒) หน้าที่

๒.๑) ร่วมรับผิดชอบและควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๒.๒) ร่วมให้คำแนะนำและร่วมเป็นพี่ที่ปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาทางทฤษฎี แนวคิด และวิธีการศึกษาวิจัย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัยเป็นวิทยานิพนธ์

๒.๓) ร่วมให้คำแนะนำและร่วมเป็นที่ปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์และการใช้ภาษา

๒.๔) ร่วมติดตามการดำเนินการวิจัยให้เป็นไปตามแผนงานและร่วมประเมินผลความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ทุกภาคการศึกษา จนกว่าการทำวิทยานิพนธ์จะแล้วเสร็จ

๒.๕) ร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

๒.๖) ร่วมรับผิดชอบในการให้คำปรึกษาและกำกับดูแลการเขียนบทความวิจัย จากวิทยานิพนธ์เพื่อนำลงตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการที่มี Peer Review หรือเพื่อเสนอต่อที่ประชุมทางวิชาการที่มีรายงานการประชุม

๔๘.๒ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรีบัณฑิต

๔๘.๒.๑ จำนวน

๑) จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ๑ คน และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ๒ คน ในกรณีที่มีความจำเป็นอาจเสนอแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมได้อีกไม่เกิน ๑ คน

๒) กรณีขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักให้มีอาจารย์ประจำเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมด้วยอย่างน้อย ๑ คน

๔๘.๒.๒ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ระดับปริญญาตรีบัณฑิต

๑) คุณสมบัติ

๑.๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

๑.๒) ต้องมีคุณวุฒิปริญญาตรีบัณฑิตหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๑.๓) ต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

๒) หน้าที่

๒.๑) รับผิดชอบและควบคุมการทำเค้าโครงวิทยานิพนธ์และวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐานตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๒.๒) เสนอชื่อผู้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

๒.๓) ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาทางทฤษฎี แนวคิด และวิธีการศึกษาวิจัย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัยเป็นวิทยานิพนธ์

๒.๔) ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์และการใช้ภาษา

๒.๕) ติดตามการดำเนินการวิจัยให้เป็นไปตามแผนงานและรับผิดชอบประเมินผลความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ทุกภาคการศึกษา จนกว่าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาจะแล้วเสร็จ

๒.๖) ให้ความเห็นชอบในการขอสอบวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

๒.๗) ร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

๒.๘) รับผิดชอบ ให้คำปรึกษาและกำกับดูแลการเขียนบทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา เพื่อนำลงตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการที่มี Peer Review

๔๘.๒.๓ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ระดับปริญญาตรีบัณฑิต

๑) คุณสมบัติ

๑.๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

๑.๒) ต้องมีคุณวุฒิปริญญาตรีบัณฑิตหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๑.๓) ต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

๒) หน้าที่

๒.๑) ร่วมรับผิดชอบและควบคุมการทำเค้าโครงวิทยานิพนธ์และวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐานตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๒.๒) ร่วมให้คำแนะนำและร่วมเป็นที่ปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาทางทฤษฎีแนวคิด และวิธีการศึกษาวิจัย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยเป็นวิทยานิพนธ์

๒.๓) ร่วมให้คำแนะนำและร่วมเป็นที่ปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์และการใช้ภาษา

๒.๔) ร่วมติดตามการดำเนินงานวิจัยให้เป็นไปตามแผนงานและร่วมประเมินผลการทำงานวิทยานิพนธ์ทุกภาคการศึกษา จนกว่าการทำวิทยานิพนธ์จะแล้วเสร็จ

๒.๕) ร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

๒.๖) ร่วมรับผิดชอบ ให้คำปรึกษา และกำกับดูแลการเขียนบทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา เพื่อนำลงตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการที่มี Peer review

๔๘.๓ **การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์** ทั้งระดับปริญญาโทบัณฑิตและปริญญาตรีบัณฑิต ให้ศึกษายื่นคำร้องขอแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พร้อมกับชื่อเรื่องที่จะทำวิทยานิพนธ์และสรุปสาระของวิทยานิพนธ์ (Concept Paper) และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติการแต่งตั้ง

๔๘.๔ **ภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์** ให้อาจารย์ประจำ ๑ คน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิตและหรือปริญญาตรีบัณฑิตได้ไม่เกิน ๕ คน หากเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ให้คิดสัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ ๑ คน เทียบได้กับจำนวนนักศึกษาที่ทำการค้นคว้าอิสระ ๓ คน ทั้งนี้ให้นับรวมนักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในเวลาเดียวกัน

หากหลักสูตรใดมีอาจารย์ประจำที่มีศักยภาพพร้อมที่จะดูแลนักศึกษาได้มากกว่า ๕ คน ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๑๐ คน

ข้อ ๔๙ การทำเค้าโครงวิทยานิพนธ์

๔๙.๑ การดำเนินจัดทำและการนิพนธ์เค้าโครงวิทยานิพนธ์ก่อนนำเสนอเพื่อขอสอบและอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย ให้คณะที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอน การดำเนินการจัดทำและการนิพนธ์เค้าโครงวิทยานิพนธ์ โดยให้ทำเป็นประกาศของคณะ ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะและคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

๔๙.๒ ให้นักศึกษานิพนธ์ เค้าโครงวิทยานิพนธ์ (Research Proposal) ภายใต้การกำกับดูแลและการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

๔๙.๓ องค์ประกอบของเค้าโครงวิทยานิพนธ์ รูปแบบการนิพนธ์ และการทำรูปเล่ม ให้เป็นไปตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัย

๔๙.๔ การขออนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์

๔๙.๔.๑ การอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เค้าโครงวิทยานิพนธ์จะได้รับอนุมัติและยินยอมให้ดำเนินการทำเป็นวิทยานิพนธ์ได้ เมื่อนักศึกษาสอบผ่านเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว ให้อนุมัติโดยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๔๙.๔.๒ นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิตแผน ก แบบ ก ๑ และนักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิตจะขอสอบเพื่ออนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ได้ เมื่อได้ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ตามข้อ ๔๗ สอบผ่านการวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) และได้ดำเนินการจัดทำและนิพนธ์เค้าโครงวิทยานิพนธ์ตามประกาศของคณะต้นสังกัด ข้อ ๔๙.๑ แล้ว

๔๙.๔.๓ นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต แผน ก แบบ ก ๒ จะขอสอบเพื่ออนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ได้ เมื่อได้ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ตามข้อ ๔๗ และได้ดำเนินการจัดทำและนิพนธ์เค้าโครงวิทยานิพนธ์ตามประกาศของคณะต้นสังกัดข้อที่ ๔๙.๑ แล้ว

ข้อ ๕๐ การสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์

๕๐.๑ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ให้ทำเป็นประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

๕๐.๒ การสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ พร้อมเล่มเค้าโครงวิทยานิพนธ์จำนวนเท่ากับกรรมการสอบ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร แล้วนำเสนอให้บัณฑิตวิทยาลัยดำเนินการจัดสอบ

๕๐.๓ คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์

๕๐.๓.๑ คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทบัณฑิตและระดับปริญญาตรีบัณฑิต ประกอบด้วย

๑) คุณสมบัติ

๑.๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

๑.๒) ต้องมีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๑.๓) ต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

๒) **หน้าที่**

สอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาโดยพิจารณาประเด็นปัญหา ระยะเวลาในการทำวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระเบียบวิจัย และเครื่องมือการวิจัย

๓) **การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท**

ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย แต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทบัณฑิต จำนวนไม่น้อยกว่า ๔ คน เป็นกรรมการสอบ ประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักเป็นประธานกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมเป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้ทรงคุณวุฒินอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการ และอาจารย์ประจำในฐานะผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยเป็นกรรมการ

๔) **การแต่งตั้งกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี** ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย แต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรีบัณฑิต จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน เป็นกรรมการสอบ ประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักเป็นประธานกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมเป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒินอกสาขาวิชาหรือนอกมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการ อาจารย์ประจำในฐานะผู้แทนบัณฑิตเป็นกรรมการ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ๑ คน เป็นกรรมการและเลขานุการ

๕๐.๔ **การดำเนินการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์**

๕๐.๔.๑ **การดำเนินการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ให้เป็นแบบเปิด** โดยให้ผู้สนใจเข้ารับฟังการนำเสนอและตอบคำถามของผู้สอบได้

คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์มีอำนาจ ในการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ผู้เข้าฟังถามหรือแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของเค้าโครงวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการจำกัดเวลาการถาม และควบคุมให้การดำเนินการสอบเป็นไปโดยเรียบร้อย

๕๐.๔.๒ **องค์ประกอบของคณะกรรมการสอบในวันสอบ** จะต้องมีความกรรมการสอบในวันสอบ ไม่น้อยกว่า ๓ คน ให้ประกอบด้วยผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาหรือนอกมหาวิทยาลัย และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก จึงจะถือว่าการสอบนั้นมีผลสมบูรณ์

ถ้าคณะกรรมการสอบตามจำนวนดังกล่าวข้างต้นไม่ครบ ให้เลื่อนการสอบออกไป ในกรณีที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแปลงกรรมการได้ โดยให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งซ่อมกรรมการ ทั้งนี้จะต้องกำหนดวันสอบครั้งใหม่ให้มีเวลาพอสมควรแก่การที่กรรมการที่แต่งตั้งซ่อมขึ้นใหม่ จะได้ตรวจอ่านเค้าโครงวิทยานิพนธ์ได้

การเลื่อนการสอบให้นักศึกษายื่นคำร้องขอสอบใหม่พร้อมเล่มเค้าโครงวิทยานิพนธ์จำนวนเท่ากรรมการสอบ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร แล้วจึงนำเสนอให้บัณฑิตวิทยาลัยดำเนินการจัดสอบ

๕๐.๔.๓ **การประเมินผลการสอบ** ผู้ประเมินผลการสอบต้องเป็นกรรมการสอบที่อยู่ร่วมในวันสอบ การประเมินผลการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ กรณีที่ความเห็นของคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ไม่เป็นเอกฉันท์ ให้ลงมติผลการสอบ โดยให้นับ (คณะ) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็น ๑ เสียง ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยเป็น ๑ เสียง และผู้ทรงคุณวุฒิเป็น ๑ เสียง ให้ถือผลการประเมินตามมติกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ เสียงของจำนวนกรรมการที่มีสิทธิ์ลงมติ

๕๐.๔.๔ การตัดสินผลการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เมื่อการสอบเค้าโครง วิทยานิพนธ์เสร็จสิ้น ให้คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ อภิปรายแสดงความคิดเห็นและลงมติ พร้อมตัดสินผลการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ตามเกณฑ์ดังนี้

๑) “ผ่าน” หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงผลงานเค้าโครงวิทยานิพนธ์และตอบข้อซักถามได้เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ไม่ต้องแก้ไขหรือเพิ่มเติมสาระสำคัญ นักศึกษาสามารถจัดพิมพ์ทำรูปเล่มเค้าโครงวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ส่งบัณฑิตวิทยาลัยได้ทันที

๒) “ผ่านโดยมีเงื่อนไข” หมายถึง การที่นักศึกษาไม่สามารถแสดงผลงานเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หรือตอบข้อซักถามได้เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ได้อย่างสมบูรณ์ คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์สมควรให้แก้ไขหรือเพิ่มเติมสาระสำคัญ และ/หรือ เรียบเรียงเค้าโครงวิทยานิพนธ์ตามที่คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์เสนอแนะไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้ให้คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์กำหนดระยะเวลาที่นักศึกษาจะต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเค้าโครงวิทยานิพนธ์ตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่เกิน ๖๐ วันนับจากวันสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์

๓) “ไม่ผ่าน” หมายถึง การที่นักศึกษาไม่สามารถแสดงผลงานเค้าโครงวิทยานิพนธ์ให้เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และ/หรือ ไม่สามารถตอบข้อซักถามของคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ได้ ซึ่งแสดงว่านักศึกษาผู้นั้นไม่มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงสาระของเค้าโครงวิทยานิพนธ์ที่ตนได้ทำ

๕๐.๔.๕ การแจ้งผลการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ให้คณะกรรมการสอบแจ้งผลการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ให้นักศึกษาทราบ ภายหลังกรรมการสอบประเมินผลการสอบแล้ว ภายในวันสอบ

๕๐.๔.๖ การส่งผลการสอบ ให้ประธานกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ส่งผลการสอบที่สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยภายใน ๓ วัน หลังเสร็จสิ้นการสอบ

๕๐.๔.๗ การประกาศผลการอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เมื่อนักศึกษาสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ผ่านตามข้อ ๕๐.๔.๔ ๑) และส่งรูปเล่มเค้าโครงวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยแล้ว หรือสอบผ่านตามข้อ ๕๐.๔.๔ ๒) และได้ปรับปรุงแก้ไขเค้าโครงวิทยานิพนธ์ โดยการกำกับดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ซึ่งต้องขึ้นไปตามข้อเสนอนะของคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และได้ส่งรูปเล่มเค้าโครงวิทยานิพนธ์ที่แก้ไขปรับปรุงต่อบัณฑิตวิทยาลัยแล้ว จึงให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์และประกาศชื่อเค้าโครงวิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำเป็นวิทยานิพนธ์ได้

๕๐.๔.๘ กรณีที่นักศึกษาสอบครั้งแรกไม่ผ่าน ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอสอบใหม่อีก ๑ ครั้งภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์กำหนด

๕๐.๔.๙ การเปลี่ยนแปลงเค้าโครงวิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติแล้ว เค้าโครงวิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแล้ว มิให้เปลี่ยนแปลงใดๆ โดยไม่จำเป็น กรณีจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้ให้นักศึกษายื่นคำร้องที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอเปลี่ยนแปลงเค้าโครงวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งบันทึกชี้แจงเหตุผลที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเค้าโครงวิทยานิพนธ์จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและเล่มเค้าโครงวิทยานิพนธ์ที่จัดทำขึ้นใหม่ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ แล้วประกาศให้ใช้เค้าโครงวิทยานิพนธ์ฉบับใหม่ทำเป็นวิทยานิพนธ์ได้

ข้อ ๕๑ การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์

๕๑.๑ **องค์ประกอบ รูปแบบของวิทยานิพนธ์** ให้เป็นไปตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัย

๕๑.๒ **การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์** อาจทำเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ กรณีเรียบเรียงวิทยานิพนธ์

เป็นภาษาอังกฤษจะต้องได้รับการตรวจและรับรองภาษาที่ใช้ในการเรียบเรียงจากผู้ทรงคุณวุฒิที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรอง การเลือกภาษาในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ข้อ ๕๒ **ความก้าวหน้าการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาผู้ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว** ให้

คณะที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาจัดทำหลักเกณฑ์ รูปแบบ วิธีการดำเนินการ การติดตาม การส่งเสริมและสนับสนุน **ความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์** ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เรียบเรียงและนิพนธ์วิทยานิพนธ์จนกระทั่งสำเร็จพร้อมเสนอขอสอบวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย พร้อมทั้งแนบบัญชีการจัดทำบทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์ (Research Article) ซึ่งอาจเป็นผลงานวิจัยที่จัดทำเป็นวิทยานิพนธ์ส่วนหนึ่ง หรือผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแล้ว (ถ้ามี) พร้อมทั้งมีความสมบูรณ์เพียงพอสำหรับจัดทำ เรียบเรียงและนิพนธ์เป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนำเสนอขอสอบได้ เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติหรือระดับชาติที่มี Peer Review หรือเพื่อเสนอต่อที่ประชุมทางวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) โดยให้ทำเป็นประกาศของคณะ ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะและคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๕๓ การประเมินผลความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์

๕๓.๑ **การรายงานความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์** ต้องกระทำในทุกภาคการศึกษา โดยให้นักศึกษารายงานความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ ตามแบบฟอร์มการรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

๕๓.๒ **การประเมินผลความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักมีหน้าที่ประเมินผลความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาและรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และบัณฑิตวิทยาลัย

๕๓.๓ **ผลการประเมินความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์** ให้ใช้สัญลักษณ์ S (Satisfactory) หมายถึง ผลการประเมินความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาเป็นที่พอใจ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ประเมินความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา โดยระบุจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ที่ได้รับการประเมินให้ได้สัญลักษณ์ S ของนักศึกษาแต่ละคนในแต่ละภาคการศึกษานั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินจำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียน หากผลการประเมินพบว่าไม่มีความก้าวหน้า จำนวนหน่วยกิตที่ได้ในภาคการศึกษานั้นๆ ให้มีค่าเป็น U (Unsatisfactory) หมายถึง ไม่เป็นที่น่าพอใจ กรณีนักศึกษาได้รับการประเมินความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์เป็น U ในภาคการศึกษาใด จำนวนของหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนนั้นไม่สามารถนำไปรวมสะสมเป็นหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ นักศึกษาต้องลงทะเบียนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ที่ได้รับการประเมินเป็น U ใหม่

๕๓.๔ นักศึกษาที่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์กรณีได้รับการประเมินผลความก้าวหน้าเป็น U คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ควรพิจารณาหาสาเหตุซึ่งอาจให้นักศึกษาผู้นั้นได้รับการพิจารณาให้เปลี่ยนหัวข้อเรื่องวิทยานิพนธ์หรือเปลี่ยน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรืออื่นๆ แล้วแต่กรณี และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรต้องรายงานสาเหตุและนำเสนอผลการพิจารณาสาเหตุและแนวทางแก้ไขต่อคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาหาข้อยุติ

ข้อ ๕๔ การสอบวิทยานิพนธ์

๕๔.๑ **หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติกรสอบวิทยานิพนธ์** ให้ทำเป็นประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

๕๔.๒ **คุณสมบัตินักศึกษาผู้มีสิทธิสอบวิทยานิพนธ์** มีดังนี้

๕๔.๒.๑ ลงทะเบียนเรียน หรือลงทะเบียนรายวิชาและลงทะเบียนวิชาวิทยานิพนธ์ครบทุกรายวิชาตามข้อกำหนดของหลักสูตรและตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและต้องได้ผลการเรียนและหรือผลการสอบผ่านตามเกณฑ์การประเมินผลระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยแล้ว

๕๔.๒.๒ ได้จัดทำ เรียงเรียงและนิพนธ์วิทยานิพนธ์เสร็จเรียบร้อยตามคำแนะนำ และการกำกับดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ตามข้อ ๕๒ แล้ว

๕๔.๒.๓ **ได้จัดทำบทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์แล้ว** ดังนี้

๑) **การจัดทำบทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท** เพื่อตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการที่มี Peer Review หรือเพื่อเสนอต่อที่ประชุมทางวิชาการที่มีรายงานการประชุม และได้ส่งบทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์ให้กองบรรณาธิการพิจารณารับพิมพ์แล้ว โดยอาจจะอยู่ระหว่างที่กองบรรณาธิการพิจารณารับพิมพ์หรือตอบรับการตีพิมพ์แล้วก็ได้ การจัดทำบทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์นี้ให้กระทำภายใต้การกำกับดูแลและให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

๒) **การจัดทำบทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี** เพื่อตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการที่มี Peer Review และได้ส่งบทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์ให้กองบรรณาธิการพิจารณารับพิมพ์แล้ว โดยอาจจะอยู่ระหว่างที่กองบรรณาธิการพิจารณารับพิมพ์หรือตอบรับการตีพิมพ์แล้วก็ได้ การจัดทำบทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์นี้ให้กระทำภายใต้การกำกับดูแลและให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

๕๔.๓ **การสอบวิทยานิพนธ์** ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมเล่มวิทยานิพนธ์จำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการสอบ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และประธานกรรมการบริหารหลักสูตร แล้วนำเสนอให้บัณฑิตวิทยาลัยดำเนินการจัดสอบ

๕๔.๔ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

๕๔.๔.๑ **คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทและระดับปริญญาตรี** ประกอบด้วย

๑) **คุณสมบัติ**

๑.๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

๑.๒) ต้องมีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๑.๓) ต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

๒) หน้าที่

สอบวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาโดยพิจารณาประเด็นปัญหา ระยะเวลาในการทำวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระเบียบวิจัย เครื่องมือการวิจัย ผลการวิจัยสรุป การอภิปรายผล และอื่นๆตามองค์ประกอบวิทยานิพนธ์ในคู่มือการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระของมหาวิทยาลัย

๓) การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทบัณฑิต

ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย แต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทบัณฑิต จำนวนไม่น้อยกว่า ๔ คน เป็นกรรมการสอบ ประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักเป็นกรรมการและเลขานุการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมเป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒินอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการ และอาจารย์ประจำในฐานะผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยประธานเป็นกรรมการ

๔) การแต่งตั้งกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรีบัณฑิต ให้คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย แต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรีบัณฑิต จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คนเป็นกรรมการสอบ ประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักเป็นกรรมการและเลขานุการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมเป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒินอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการ อาจารย์ประจำในฐานะผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยเป็นประธานกรรมการ

๕๔.๕ การดำเนินการสอบวิทยานิพนธ์

๕๔.๕.๑ การดำเนินการสอบวิทยานิพนธ์ให้เป็นแบบเปิด โดยให้ผู้สนใจเข้ารับฟังการนำเสนอ และตอบคำถามของผู้สอบได้

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์มีอำนาจ ในการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ผู้เข้าฟังถามหรือแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการจำกัดเวลาการถาม และควบคุมให้การดำเนินการสอบเป็นไปโดยเรียบร้อย

๕๔.๕.๒ องค์ประกอบของคณะกรรมการสอบในวันสอบ จะต้องมีการสอบในวันสอบไม่น้อยกว่า ๓ คน ให้ประกอบด้วยผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัย และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก จึงจะถือว่าการสอบนั้นมีผลสมบูรณ์

ถ้าคณะกรรมการสอบตามจำนวนดังกล่าวข้างต้นไม่ครบ ให้เลื่อนการสอบออกไป ในกรณีที่จำเป็นอาจเปลี่ยนแปลงกรรมการได้ โดยให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งซ่อมกรรมการ ทั้งนี้จะต้องกำหนดวันสอบครั้งใหม่ให้มีเวลาพอสมควรแก่การที่กรรมการที่แต่งตั้งซ่อมขึ้นใหม่ จะได้ตรวจอ่านวิทยานิพนธ์ได้

การเลื่อนการสอบตามวรรคแรกให้นักศึกษายื่นคำร้องขอสอบใหม่พร้อมเล่มวิทยานิพนธ์จำนวนเท่ากรรมการสอบ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประธานบริหารหลักสูตร แล้วนำเสนอให้บัณฑิตวิทยาลัยดำเนินการจัดสอบ

๕๔.๕.๓ การประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ประเมินผลการสอบต้องเป็นกรรมการสอบที่อยู่ร่วมในวันสอบ การประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์กรณีที่ความเห็นของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ไม่เป็นเอกฉันท์ให้ลงมติผลการสอบ โดยให้นับ (คณะ) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็น ๑ เสียง ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยเป็น ๑ เสียง และ

ผู้ทรงคุณวุฒิเป็น ๑ เสียง ให้ถือผลการประเมินตามมติกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ เสียงของจำนวนกรรมการที่มีสิทธิ์ลงมติ

๕๔.๕.๔ การตัดสินผลการสอบวิทยานิพนธ์ เมื่อการสอบวิทยานิพนธ์เสร็จสิ้น

ให้คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อภิปรายแสดงความคิดเห็นและลงมติ พร้อมตัดสินผลการสอบวิทยานิพนธ์ตามเกณฑ์ดังนี้

๑) **ดีเยี่ยม (Excellent)** หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงผลงานวิทยานิพนธ์และตอบข้อซักถามได้เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ไม่ต้องแก้ไขหรือเพิ่มเติมสาระสำคัญ ผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ได้จัดทำเป็นบทความวิจัยแล้ว และได้รับการตอบรับเพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติหรือระดับชาติที่มี Peer review แล้ว

๒) **ดี (Good)** หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงผลงานวิทยานิพนธ์และตอบข้อซักถามได้เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ มีการแก้ไขปรับปรุงเล็กน้อยแต่ไม่ใช่ส่วนที่เป็นสาระสำคัญ และผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ได้จัดทำเป็นบทความวิจัยแล้ว และได้รับการตอบรับเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติหรือระดับชาติที่มี Peer review แล้ว หรือได้รับการตอบรับเพื่อเสนอต่อที่ประชุมทางวิชาการที่มีรายงานการประชุม

๓) **ผ่าน (Pass)** หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงผลงานวิทยานิพนธ์ และตอบข้อซักถามได้เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ มีการเสนอแนะให้แก้ไขเนื้อหาสาระวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงให้อยู่ในระดับที่คณะกรรมการสอบยอมรับได้ว่ามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการสาขาวิชานั้นๆ ผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ได้จัดทำเป็นบทความวิจัยแล้ว อาจได้รับการตอบรับเพื่อลงตีพิมพ์แล้ว หรืออยู่ในระหว่างการพิจารณารับลงตีพิมพ์ก็ได้ของวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติ หรือระดับชาติที่มี Peer Review หรือเพื่อเสนอต่อที่ประชุมทางวิชาการที่มีรายงานการประชุม

๔) **ไม่ผ่าน (Fail)** หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงผลงานวิทยานิพนธ์และตอบข้อซักถามไม่เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ หรือไม่สามรถตอบข้อซักถามของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ แสดงว่านักศึกษาผู้นั้นไม่มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงสาระของวิทยานิพนธ์ที่ตนนำเสนอขอสอบ ผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ได้จัดทำเป็นบทความวิจัยแล้ว อาจได้รับการตอบรับเพื่อลงตีพิมพ์แล้ว หรืออยู่ในระหว่างการพิจารณารับลงตีพิมพ์ก็ได้ ของวารสารทางวิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มี Peer Review หรือเพื่อเสนอต่อที่ประชุมทางวิชาการที่มีรายงานการประชุม

๕๔.๕.๕ **การแจ้งผลการสอบวิทยานิพนธ์** ให้คณะกรรมการสอบแจ้งผลการสอบวิทยานิพนธ์ให้นักศึกษาทราบ ภายหลังกรรมการสอบประเมินผลการสอบแล้ว ภายในวันสอบ

๕๔.๕.๖ **การส่งผลการสอบ** ให้ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ส่งผลการสอบที่สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยภายใน ๓ วัน หลังเสร็จสิ้นการสอบ

๕๔.๕.๗ **กรณีที่นักศึกษาสอบวิทยานิพนธ์ครั้งแรกไม่ผ่าน** ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ใหม่ได้อีก ๑ ครั้ง ภายใน ๖๐ วันหลังการสอบครั้งแรก

๕๔.๖ **การแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ภายหลังสอบวิทยานิพนธ์ผ่านแล้ว** นักศึกษาต้องแก้ไขปรับปรุงโดยการเรียบเรียงและนิพนธ์วิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมทำหน้าที่กำกับดูแลและให้คำปรึกษา

๕๔.๗ การตรวจรูปล่มวิทยานิพนธ์ นักศึกษาต้องส่งวิทยานิพนธ์ที่สอบผ่านและได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว โดยจัดทำให้เป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๑ เล่ม แต่ไม่ต้องเข้ารูปล่ม เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อตรวจรูปล่มให้ถูกต้องตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในคู่มือการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระของมหาวิทยาลัย เมื่อได้รับอนุมัติการตรวจรูปล่มจากบัณฑิตวิทยาลัยแล้ว ให้นักศึกษานำไปทำเป็นรูปล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ส่งบัณฑิตวิทยาลัย

๕๔.๘ การส่งเล่มวิทยานิพนธ์ นักศึกษาต้องส่งเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ที่มีลายมือชื่อครบทุกคน ประกอบด้วยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และบุคคลอื่น ๆ ตามรูปแบบใบอนุมัติวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัย ให้นักศึกษานำส่งจำนวน ๕ เล่ม พร้อมด้วยแผ่นบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์ตามแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดให้บัณฑิตวิทยาลัยภายในวันอนุมัติผลการศึกษาประจำภาคการศึกษา ในกรณีที่นักศึกษามีข้อผูกพันต้องมอบวิทยานิพนธ์ให้แก่หน่วยงานใด ให้นักศึกษาจัดส่งไปยังหน่วยงานนั้นด้วย

๕๔.๙ ในกรณีที่สอบวิทยานิพนธ์แล้ว แต่ยังไม่ส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยภายในวันอนุมัติผลการศึกษาประจำภาคการศึกษา ให้ถือว่านักศึกษานั้นยังไม่สำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนรักษาสภาพการเป็นนักศึกษา

๕๔.๑๐ วิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จึงจะถือว่า เป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ และให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อขอรับปริญญา

๕๔.๑๑ ลิขสิทธิ์ของวิทยานิพนธ์ให้เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม การเผยแพร่วิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติแล้วต่อสาธารณะต้องได้รับอนุญาตจากอธิการบดีก่อนเป็นคราวๆ ไป

๕๔.๑๒ ทหา วิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติไปแล้วถูกตรวจพบว่าการละเมิดลิขสิทธิ์ หรือมีการฟ้องร้องใดๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์นั้น มหาวิทยาลัยสามารถเพิกถอนปริญญา หรือลงโทษอื่นใดตามที่เห็นสมควรได้

ข้อ ๕๕ การค้นคว้าอิสระ

การค้นคว้าอิสระ หรือภาคินิพนธ์ หมายถึง เรื่องที่เขียนเรียบเรียงขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ อันเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ผู้ศึกษาต้องทำเพื่อสิทธิ์ในการรับปริญญาบัตรตามที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้สำหรับหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต แผน ข โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเป็นผู้ควบคุมและให้คำปรึกษาในการดำเนินการ

ข้อ ๕๖ การลงทะเบียนการค้นคว้าอิสระ จะกระทำได้เมื่อนักศึกษามีคุณสมบัติตามที่แต่ละหลักสูตรกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก นักศึกษาที่ลงทะเบียนการค้นคว้าอิสระครั้งแรกจะต้องดำเนินการสอบเค้าโครงให้แล้วเสร็จภายในภาคการศึกษาที่ลงทะเบียนครั้งแรก

๕๖.๑ นักศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต แผน ข จะต้องลงทะเบียนการค้นคว้าอิสระครั้งแรก ๓ หน่วยกิต โดยถือเป็นการลงทะเบียนเพื่อศึกษาค้นคว้าหาซื้อเรื่องและเขียนเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ

๕๖.๒ การลงทะเบียน การค้นคว้าอิสระ จะต้องกระทำโดยต่อเนื่องจนกว่าจะได้หน่วยกิตการค้นคว้าอิสระครบตามหลักสูตร เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอาจลงทะเบียนการค้นคว้าอิสระไม่ต่อเนื่อง โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลักและประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๕๗ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก ดังนี้

๕๗.๑ จำนวน

๕๗.๑ จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก

๑ คน

๕๗.๒ กรณีขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก ให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระร่วมด้วยอย่างน้อย ๑ คน

๕๗ ๒ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก

๕๗.๑ คุณสมบัติ

๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัย

๒) ต้องมีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๓) ต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

๕๗.๒.๒ หน้าที่

๑) รับผิดชอบและควบคุมการทำเค้าโครงการค้นคว้าอิสระและการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาให้ได้คุณภาพมาตรฐานตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๒) ให้คำแนะนำและเป็นพี่ปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาทางทฤษฎี แนวคิด และวิธีการศึกษาวิจัย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัยเป็นการค้นคว้าอิสระ

๓) ให้คำแนะนำและเป็นพี่ปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการเขียนการค้นคว้าอิสระและการใช้ภาษา

๔) ติดตามการดำเนินการวิจัยให้เป็นไปตามแผนงานและรับผิดชอบประเมินผลความก้าวหน้าการทำการค้นคว้าอิสระทุกภาคการศึกษา จนกว่าการทำการค้นคว้าอิสระจะแล้วเสร็จ

๕) ให้ความเห็นชอบในการขอสอบการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา

๖) ร่วมเป็นกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา

๕๗ การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโทบัณฑิตแผน ข ให้ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระพร้อมกับชื่อเรื่องที่จะทำการค้นคว้าอิสระและสรุปสาระของการค้นคว้าอิสระ (Concept Paper) และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการบัณฑิตประจำคณะ ให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดอนุมัติการแต่งตั้ง

๕๗ ภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ อาจารย์ประจำ ๑ คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิตไม่เกิน ๑๕ คน หากเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ให้คิดสัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ ๑ คน เทียบได้กับจำนวนนักศึกษาที่ทำการค้นคว้าอิสระ ๓ คน ทั้งนี้ให้นับรวมนักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในเวลาเดียวกันด้วย

ข้อ ๕๘ การทำเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ

๕๘.๑ การดำเนินการจัดทำและการนิพนธ์เค้าโครงการค้นคว้าอิสระก่อนนำเสนอเพื่อขอสอบและอนุมัติ

เค้าโครงการค้นคว้าอิสระต่อคณะที่สาขาวิชาสังกัด ให้คณะที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอน การดำเนินการจัดทำและการนิพนธ์เค้าโครงการค้นคว้าอิสระ โดยให้ทำเป็นประกาศของคณะ ตามความเห็นชอบของ คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะและคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

๕๘.๒ ให้นักศึกษานิพนธ์เค้าโครงการค้นคว้าอิสระ (Independent Proposal) ภายใต้การกำกับดูแลและการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก

๕๘.๓ องค์ประกอบของเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ รูปแบบการนิพนธ์ และการทำรูปเล่มให้เป็นไปตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระของมหาวิทยาลัย

๕๘.๔ การขออนุมัติเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ

๕๘.๔.๑ **การอนุมัติเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ** เค้าโครงการค้นคว้าอิสระจะได้รับอนุมัติและยินยอมให้ดำเนินการดำเนินการค้นคว้าอิสระได้ เมื่อนักศึกษาสอบผ่านเค้าโครงการค้นคว้าอิสระแล้ว ให้อนุมัติโดยคณะที่สาขาวิชาสังกัด

๕๘.๔.๒ นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิตศึกษา ข จะขอสอบเพื่ออนุมัติเค้าโครงการค้นคว้าอิสระได้ เมื่อได้ลงทะเบียนการค้นคว้าอิสระตามข้อ ๕๖ และได้ดำเนินการจัดทำและนิพนธ์เค้าโครงการค้นคว้าอิสระตามประกาศของคณะต้นสังกัด ข้อ ๕๘.๑ แล้ว

ข้อ ๕๙ การสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ

๕๙.๑ **หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ** ให้ทำเป็นประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

๕๙.๒ **การขอสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ** ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ พร้อมเล่มเค้าโครงการค้นคว้าอิสระจำนวนเท่ากับกรรมการสอบ เพื่อขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร แล้วนำเสนอให้คณะที่สาขาวิชาสังกัดดำเนินการจัดสอบ

๕๙.๓ คณะกรรมการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ

คณะกรรมการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโทบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วย

๕๙.๓.๑ คุณสมบัติ

๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

๒) ต้องมีคุณวุฒิปริญญาตรีบัณฑิตศึกษาหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๓) ต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

๕๙.๓.๒ หน้าที่

สอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาโดยพิจารณาประเด็นปัญหา ระยะเวลาในการทำวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระเบียบวิจัย และเครื่องมือการวิจัย

๕๙.๓.๓ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระระดับปริญญา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัด แต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระระดับปริญญา มหาวิทยาลัย จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คนเป็นกรรมการสอบ ประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลักเป็นกรรมการ และเลขานุการ ผู้ทรงคุณวุฒินอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการ และอาจารย์ประจำในฐานะผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยเป็นประธานกรรมการ

๕๙.๔ การดำเนินการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ

๕๙.๔.๑ การดำเนินการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระให้เป็นแบบเปิด โดยให้ผู้สนใจเข้ารับฟังการนำเสนอและตอบคำถามของผู้สอบได้

คณะกรรมการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระมีอำนาจ ในการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ผู้เข้าฟังถามหรือแสดงความเห็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ รวมทั้งการจำกัดเวลาการถาม และควบคุมให้การดำเนินการสอบเป็นไปโดยเรียบร้อย

๕๙.๔.๒ องค์ประกอบของคณะกรรมการสอบในวันสอบ จะต้องมีความกรรมการสอบในวันสอบไม่น้อยกว่า ๓ คน ให้ประกอบด้วยผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาหรือนอกมหาวิทยาลัย และอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก จึงจะถือว่าการสอบนั้นเป็นผลสมบูรณ์

ถ้าคณะกรรมการสอบตามจำนวนดังกล่าวข้างต้นไม่ครบ ให้เลื่อนการสอบออกไป ในกรณีที่จำเป็นอาจเปลี่ยนแปลงกรรมการได้ โดยให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดแต่งตั้งซ่อมกรรมการ ทั้งนี้ต้องกำหนดวันสอบครั้งใหม่ให้มีเวลาพอสมควรแก่การที่กรรมการที่แต่งตั้งซ่อมขึ้นใหม่ จะได้ตรวจอ่านเค้าโครงการค้นคว้าอิสระได้

การเลื่อนการสอบให้นักศึกษายื่นคำร้องขอสอบใหม่พร้อมเล่มเค้าโครงการค้นคว้าอิสระจำนวนเท่ากรรมการสอบ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและประธานบริหารหลักสูตร แล้วจึงนำเสนอให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดดำเนินการจัดสอบ

๕๙.๔.๓ การประเมินผลการสอบ ผู้ประเมินผลการสอบต้องเป็นกรรมการสอบที่อยู่ร่วมในวันสอบ การประเมินผลการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ กรณีที่ความเห็นของคณะกรรมการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระไม่เป็นเอกฉันท์ ให้ลงมติผลการสอบ โดยให้หน้าอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเป็น ๑ เสียง ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยเป็น ๑ เสียง และ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็น ๑ เสียง ให้ถือผลการประเมินตามมติกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ เสียงของจำนวนกรรมการที่มีสิทธิ์ลงมติ

๕๙.๔.๔ การตัดสินผลการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ เมื่อการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระเสร็จสิ้น ให้คณะกรรมการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ อภิปรายแสดงความคิดเห็นและลงมติ พร้อมตัดสินผลการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระตามเกณฑ์ดังนี้

๑) “ผ่าน” หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงผลงานเค้าโครงการค้นคว้าอิสระและตอบข้อซักถามได้เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ ไม่ต้องแก้ไขหรือเพิ่มเติมสาระสำคัญนักศึกษาสามารถจัดพิมพ์ทำรูปเล่มเค้าโครงการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์ส่งคณะที่สาขาวิชาสังกัดได้ทันที

๒) “ผ่านโดยมีเงื่อนไข” หมายถึง การที่นักศึกษาไม่สามารถแสดงผลงานเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ หรือตอบข้อซักถามให้เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระได้อย่างสมบูรณ์ คณะกรรมการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระสมควรให้แก้ไขหรือเพิ่มเติมสาระสำคัญ และ/หรือ เรียบเรียงเค้าโครงการ

คั่นคว่ำอิสระตามที่คณะกรรมการสอบเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระเสนอแนะไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้ให้คณะกรรมการสอบเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระกำหนดระยะเวลาที่นักศึกษาจะต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่เกิน ๖๐ วันนับจากวันสอบเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระ

๓) “ไม่ผ่าน” หมายถึง การที่นักศึกษาไม่สามารถแสดงผลงานเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระให้เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระ และ/หรือ ไม่สามารถตอบข้อซักถามของคณะกรรมการสอบเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระได้ ซึ่งแสดงว่านักศึกษาผู้นั้นไม่มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงสาระของเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระที่ตนได้ทำ

๕๙.๔.๕ **การแจ้งผลการสอบเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระ** ให้คณะกรรมการสอบแจ้งผลการสอบเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระให้นักศึกษาทราบ ภายหลังกรรมการสอบประเมินผลการสอบแล้ว ภายในวันสอบ

๕๙.๔.๖ **การส่งผลการสอบ** ให้ประธานกรรมการสอบเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระส่งผลการสอบที่สำนักงานคณะที่สาขาวิชาสังกัดภายใน ๓ วัน หลังเสร็จสิ้นการสอบ

๕๙.๔.๗ **การประกาศผลการอนุมัติเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระ** เมื่อนักศึกษาสอบเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระผ่านตามข้อ ๕๙.๔.๔ ๑) และส่งรูปเล่มเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระต่อคณะที่สาขาวิชาสังกัดแล้ว หรือสอบผ่านตามข้อ ๕๙.๔.๔ ๒) และได้ปรับปรุงแก้ไขเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระโดยการกำกับดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาการคั่นคว่ำอิสระหลัก ซึ่งต้องเป็นไปตามข้อเสนอนแนะของคณะกรรมการสอบเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระ และได้ส่งรูปเล่มการคั่นคว่ำอิสระที่แก้ไขปรับปรุงให้คณะที่สาขาวิชาสังกัดแล้ว จึงให้คณบดีคณะที่สาขาสังกัดอนุมัติเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระ และประกาศชื่อเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดำเนินการคั่นคว่ำอิสระได้

๕๙.๔.๘ **การเปลี่ยนแปลงเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระที่ได้รับอนุมัติแล้ว** เค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระที่ได้รับอนุมัติจากคณบดีที่สาขาวิชาสังกัดแล้ว มิให้เปลี่ยนแปลงใดๆ โดยไม่จำเป็น กรณีจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้นักศึกษายื่นคำร้องที่คณะต้นสังกัด เพื่อขอเปลี่ยนแปลงเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระ พร้อมทั้งบันทึกชี้แจงเหตุผลที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระจากอาจารย์ที่ปรึกษาการคั่นคว่ำอิสระหลักและเล่มเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระที่จัดทำขึ้นใหม่ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ จึงให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดพิจารณาอนุมัติ แล้วประกาศให้ใช้เค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระฉบับใหม่ดำเนินการคั่นคว่ำอิสระได้

๕๙.๔.๙ **กรณีที่นักศึกษาสอบครั้งแรกไม่ผ่าน** ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอสอบใหม่อีก ๑ ครั้ง ภายใ้ระยะเวลาที่คณะกรรมการสอบเค้าโครงการคั่นคว่ำอิสระกำหนด

ข้อ ๖๐ การเรียบเรียงการคั่นคว่ำอิสระ

๖๐.๑ **องค์ประกอบ รูปแบบของการคั่นคว่ำอิสระ** ให้เป็นไปตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์และการคั่นคว่ำอิสระของมหาวิทยาลัย

๖๐.๒ **การเรียบเรียงการคั่นคว่ำอิสระ** อาจทำเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ กรณีเรียบเรียงการคั่นคว่ำอิสระเป็นภาษาอังกฤษจะต้องได้รับการตรวจและรับรองภาษาที่ใช้ในการเรียบเรียงจากผู้ทรงคุณวุฒิที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรอง การเลือกภาษาในการเรียบเรียงการคั่นคว่ำอิสระให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษาการคั่นคว่ำอิสระหลักและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ข้อ ๖๑ ความก้าวหน้าการดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้ได้รับอนุมัติเค้าโครงการค้นคว้าอิสระแล้ว ให้คณะที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษจัดทำหลักเกณฑ์ รูปแบบ วิธีการดำเนินการ การติดตาม การส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้าการทำการค้นคว้าอิสระ ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เรียบเรียงและนิพนธ์การค้นคว้าอิสระจนกระทั่งสำเร็จพร้อมเสนอขอสอบการค้นคว้าอิสระต่อคณะที่สาขาวิชาสังกัด โดยให้ทำเป็นประกาศของคณะ ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะและคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๖๒ การประเมินผลความก้าวหน้าในการทำการค้นคว้าอิสระ

๖๒.๑ การรายงานความก้าวหน้าในการทำการค้นคว้าอิสระต้องกระทำในทุกภาคการศึกษา โดยให้นักศึกษารายงานความก้าวหน้าการทำการค้นคว้าอิสระ ตามแบบฟอร์มการรายงานความก้าวหน้าการค้นคว้าอิสระต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก

๖๒.๒ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลักมีหน้าที่ประเมินผลความก้าวหน้า การทำการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาและรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และคณบดีที่สาขาวิชาสังกัด

๖๒.๓ ผลการประเมินความก้าวหน้าการทำการค้นคว้าอิสระ ให้ใช้สัญลักษณ์ S (Satisfactory) หมายถึงผลการประเมินความก้าวหน้าการทำการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาเป็นที่พอใจ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลักประเมินความก้าวหน้าการทำการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา โดยระบุจำนวนหน่วยกิตการค้นคว้าอิสระที่ได้รับการประเมินให้ได้สัญลักษณ์ S ของนักศึกษาแต่ละคนในแต่ละภาคการศึกษานั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินจำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียน หากผลการประเมินพบว่าไม่มีความก้าวหน้า จำนวนหน่วยกิตที่ได้ในภาคการศึกษานั้นๆ ให้มีค่าเป็น U (Unsatisfactory) หมายถึงไม่เป็นที่น่าพอใจ

กรณีนักศึกษาได้รับการประเมินความก้าวหน้าในการทำการค้นคว้าอิสระเป็น U ในภาคการศึกษาใด จำนวนของหน่วยกิตการค้นคว้าอิสระที่ลงทะเบียนในภาคเรียนนั้นไม่สามารถนำไปรวมสะสมเป็นหน่วยกิตการค้นคว้าอิสระ นักศึกษาต้องลงทะเบียนหน่วยกิตการค้นคว้าอิสระที่ได้รับการประเมินเป็น U ใหม่

๖๒.๔ นักศึกษาที่ลงทะเบียนการค้นคว้าอิสระกรณีได้รับการประเมินผลความก้าวหน้าเป็น U คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ควรพิจารณาหาสาเหตุซึ่งอาจให้นักศึกษาผู้นั้นได้รับการพิจารณาให้เปลี่ยนหัวข้อเรื่องการค้นคว้าอิสระหรือเปลี่ยนอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ หรืออื่นๆ แล้วแต่กรณี และประธานบริหารหลักสูตรต้องรายงานสาเหตุและผลการพิจารณาต่อคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะและคณบดีที่สาขาวิชาสังกัดเพื่อหาข้อยุติ

ข้อ ๖๓ การสอบการค้นคว้าอิสระ

๖๓.๑ **หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการขอสอบการค้นคว้าอิสระ** ให้ทำเป็นประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

๖๓.๒ **คุณสมบัตินักศึกษาผู้มีสิทธิสอบการค้นคว้าอิสระ** มีดังนี้

๖๓.๒.๑ ลงทะเบียนเรียน หรือลงทะเบียนรายวิชาและลงทะเบียนวิชาการค้นคว้าอิสระครบทุกรายวิชาตามข้อกำหนดของหลักสูตรและตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและต้องได้ผลการเรียนและหรือผลการสอบผ่านตามเกณฑ์การประเมินผลระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยแล้ว

๖๓.๒.๒ ได้จัดทำ เรียงเรียงและนิพนธ์การค้นคว้าอิสระเสร็จเรียบร้อยตามคำแนะนำ และการกำกับดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระตามข้อ ๖๑ แล้ว

๖๓.๓ **การขอสอบการค้นคว้าอิสระ** ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอสอบการค้นคว้าอิสระ พร้อมเล่มการค้นคว้าอิสระจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการสอบ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและประธานกรรมการบริหารหลักสูตร แล้วนำเสนอให้คณะที่สาขาวิชาสังกัดดำเนินการจัดสอบ

๖๓.๔ คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโทประกอบด้วย

๖๓.๔.๑ คุณสมบัติ

- ๑) ต้องเป็นอาจารย์ประจำ หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ๒) ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน
- ๓) ต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

๖๓.๔.๒ หน้าที่

สอบการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาโดยพิจารณาประเด็นปัญหา ระยะเวลาในการทำวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระเบียบวิจัย เครื่องมือการวิจัย ผลการวิจัย สรุปการอภิปรายผลและอื่นๆตามองค์ประกอบการค้นคว้าอิสระในคู่มือการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระของมหาวิทยาลัย

๖๓.๔.๓ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโท

แผน ข ให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัด แต่งตั้งคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโท

แผน ข จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน เป็นกรรมการสอบ ประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลักเป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาหรือภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการ และอาจารย์ประจำในฐานะผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยเป็นประธานกรรมการ

๖๓.๕ การดำเนินการสอบการค้นคว้าอิสระ

๖๓.๕.๑ **การดำเนินการสอบการค้นคว้าอิสระให้เป็นแบบเปิด** โดยให้ผู้สนใจเข้ารับฟังการนำเสนอและตอบคำถามของผู้สอบได้

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระมีอำนาจ ในการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ผู้เข้าฟังถามหรือแสดงความเห็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของ การค้นคว้าอิสระ รวมทั้งการจำกัดเวลาการถาม และควบคุมให้การดำเนินการสอบเป็นไปโดยเรียบร้อย

๖๓.๕.๒ **องค์ประกอบของคณะกรรมการสอบในวันสอบ** จะต้องมีการสอบในวันสอบไม่น้อยกว่า ๓ คน ให้ประกอบด้วยผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาหรือนอกมหาวิทยาลัย และอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก จึงจะถือว่าการสอบนั้นมีผลสมบูรณ์

ถ้าคณะกรรมการสอบตามจำนวนดังกล่าวข้างต้นไม่ครบ ให้เลื่อนการสอบออกไป ในกรณีที่จำเป็นอาจเปลี่ยนแปลงกรรมการได้ โดยให้คณบดีที่สาขาวิชาสังกัดแต่งตั้งซ่อมกรรมการ ทั้งนี้จะต้องกำหนดวันสอบครั้งใหม่ให้มีความเหมาะสมแก่การที่กรรมการที่แต่งตั้งซ่อมขึ้นใหม่ จะได้ตรวจอ่านการค้นคว้าอิสระได้

การเลื่อนการสอบตามวาระแรกให้นักศึกษายื่นคำร้องขอสอบใหม่พร้อมเล่มการค้นคว้าอิสระ จำนวนเท่ากรรมการสอบ เพื่อขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก ประธานบริหารหลักสูตร แล้ว นำเสนอให้คณะที่สาขาวิชาสังกัดดำเนินการจัดสอบ

๖๓.๕.๓ **การประเมินผลการสอบการค้นคว้าอิสระ** ผู้ประเมินผลการสอบต้องเป็นกรรมการสอบที่อยู่ร่วมในวันสอบ การประเมินผลการสอบการค้นคว้าอิสระกรณีที่มีความเห็นของคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระไม่เป็นเอกฉันท์ ให้ลงมติผลการสอบ โดยให้นับอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเป็น ๑ เสียง ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยเป็น ๑ เสียง และ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็น ๑ เสียง ให้ถือผลการประเมินตามมติกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ เสียงของจำนวนกรรมการที่มีสิทธิ์ลงมติ

๖๓.๕.๔ **การตัดสินผลการสอบการค้นคว้าอิสระ** เมื่อการสอบการค้นคว้าอิสระเสร็จสิ้น ให้คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ อภิปรายแสดงความคิดเห็นและลงมติ พร้อมตัดสินผลการสอบการค้นคว้าอิสระตามเกณฑ์ดังนี้

๑) **ผ่าน (Pass)** หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงผลงานการค้นคว้าอิสระ และตอบข้อซักถามได้เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ มีการเสนอแนะให้แก่ไขเนื้อหาสาระการค้นคว้าอิสระเพื่อปรับปรุงให้อยู่ในระดับที่คณะกรรมการสอบยอมรับได้ว่ามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการสาขาวิชานั้นๆ

๒) **ไม่ผ่าน (Fail)** หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงผลงานการค้นคว้าอิสระและตอบข้อซักถามไม่เป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ หรือไม่สามรถตอบข้อซักถามของคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้ แสดงว่านักศึกษาผู้นั้นไม่มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงสาระของการค้นคว้าอิสระที่ตนนำเสนอขอสอบ

๖๓.๕.๕ **การแจ้งผลการสอบการค้นคว้าอิสระ** ให้คณะกรรมการสอบแจ้งผลการสอบการค้นคว้าอิสระให้นักศึกษาทราบ ภายหลังจากกรรมการสอบประเมินผลการสอบแล้ว ภายในวันสอบ

๖๓.๕.๖ **การส่งผลการสอบ** ให้ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระส่งผลการสอบที่สำนักงานคณะที่สาขาวิชาสังกัดภายใน ๓ วัน หลังเสร็จสิ้นการสอบ

๖๓.๕.๗ **กรณีให้นักศึกษาสอบการค้นคว้าอิสระครั้งแรกไม่ผ่าน** ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอสอบการค้นคว้าอิสระใหม่ได้อีก ๑ ครั้ง ภายใน ๖๐ วันหลังการสอบครั้งแรก

๖๓.๖ **การแก้ไขปรับปรุงการค้นคว้าอิสระภายหลังสอบการค้นคว้าอิสระผ่านแล้ว** นักศึกษาต้องแก้ไขปรับปรุงโดยการเรียบเรียงและนิพนธ์การค้นคว้าอิสระให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลักทำหน้าที่กำกับดูแลและให้คำปรึกษา

๖๓.๗ **การตรวจรูปเล่มการค้นคว้าอิสระ** นักศึกษาต้องส่งเล่มการค้นคว้าอิสระที่สอบผ่านและได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระแล้ว โดยจัดทำให้เป็นเล่มการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๑ เล่ม แต่ไม่ต้องเข้ารูปเล่ม **เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย** เพื่อตรวจรูปเล่มให้ถูกต้องตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระของมหาวิทยาลัย เมื่อได้รับอนุมัติการตรวจรูปเล่มจากบัณฑิตวิทยาลัยแล้ว ให้นักศึกษานำไปทำเป็นรูปเล่มการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์ส่งบัณฑิตวิทยาลัย

๖๓.๘ การส่งเล่มการค้นคว้าอิสระ นักศึกษาต้องส่งเล่มการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์

ที่สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นเล่มการค้นคว้าอิสระที่มีลายมือชื่อครบทุกคน ประกอบด้วยคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระและบุคคลอื่นๆตามรูปแบบใบอนุมัติการค้นคว้าอิสระของมหาวิทยาลัย **ให้นักศึกษานำส่งจำนวน ๕ เล่ม พร้อมด้วยแผ่นบันทึกข้อมูลการค้นคว้าอิสระตามแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด** ให้บัณฑิตวิทยาลัยภายในวันอนุมัติผลการศึกษาประจำภาคการศึกษา ในกรณีที่นักศึกษามีข้อผูกพันต้องมอบการค้นคว้าอิสระให้แก่หน่วยงานใด ให้นักศึกษาจัดส่งไปยังหน่วยงานนั้นด้วย

๖๓.๙ ในกรณีที่สอบการค้นคว้าอิสระแล้ว แต่ยังไม่ส่งเล่มการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยภายในวันอนุมัติผลการศึกษาประจำภาคการศึกษา ให้ถือว่านักศึกษาผู้นั้นยังไม่สำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนรักษาสุขภาพการเป็นนักศึกษา

๖๓.๑๐ เล่มการค้นคว้าอิสระที่ได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จึงจะถือว่าเป็นเล่มการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์และให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อขอรับปริญญา

๖๓.๑๑ ลิขสิทธิ์ของการค้นคว้าอิสระให้เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม การเผยแพร่การค้นคว้าอิสระที่ได้รับอนุมัติแล้วต่อสาธารณะต้องได้รับอนุญาตจากอธิการบดีก่อนเป็นคราวๆ ไป

๖๓.๑๒ หากการค้นคว้าอิสระที่ได้รับอนุมัติไปแล้วถูกตรวจพบว่ามีสาระละเมิดลิขสิทธิ์ หรือมีการฟ้องร้องใดๆ เกี่ยวกับการค้นคว้าอิสระนั้น มหาวิทยาลัยสามารถเพิกถอนปริญญา หรือลงโทษอื่นใดตามที่เห็นสมควรได้

ข้อ ๖๔ ข้อกำหนดอื่นๆ เกี่ยวกับการจัดทำ การสอบ และประเมินผลวิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ ให้จัดทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

หมวด ๙

การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๖๕ คุณสมบัตินักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษา

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนจะนำเสนอขออนุมัติ การสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรือปริญญาให้แก่นักศึกษาที่ปฏิบัติครบตามเงื่อนไขต่อไปนี้

๖๕.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรชั้นสูง

๖๕.๑. ๑ สอบได้จำนวนหน่วยกิตครบตามหลักสูตร

๖๕.๑. ๒ ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมของรายวิชาตามหลักสูตร ไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

๖๕.๒ หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

๖๕.๒. ๑ มีความรู้ภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย

๖๕. ๒ แผน ก แบบ ก ๑ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบวิทยานิพนธ์ โดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุมและได้รับอนุมัติวิทยานิพนธ์แล้ว

๖๕. ๓ แผน ก แบบ ก ๒ คีษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ พร้อมทั้งเสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่าน วิทยานิพนธ์ โดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุมและได้อนุมัติวิทยานิพนธ์แล้ว

๖๕. ๔ แผน ข คีษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ สอบผ่านการสอบการ ค้นคว้าอิสระ และสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น

๖๕.๓ หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

๖๕. ๑ ผ่านเกณฑ์การประเมินความรู้ความสามารถทางภาษาต่างประเทศ ตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย

๖๕. ๒ สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination)

๖๕. ๓ แบบ ๑ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านวิทยานิพนธ์ โดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มีกรรมการภายนอกร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) ก่อนการตีพิมพ์ และเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นและได้รับอนุมัติวิทยานิพนธ์แล้ว

๖๕. ๔ แบบ ๒ คีษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ พร้อมทั้งเสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านวิทยานิพนธ์ โดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มีกรรมการภายนอกกลั่นกรอง (Peer Review) ก่อนการตีพิมพ์และเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นและได้รับอนุมัติวิทยานิพนธ์แล้ว

ข้อ ๖๖ การยื่นคำร้องขอสำเร็จการศึกษา

๖๖.๑ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาใด นักศึกษาจะต้องยื่นคำร้องขอสำเร็จการศึกษา

๖๖.๒ นักศึกษาระดับมหาบัณฑิตและดุขฎีบัณฑิตผู้ที่ได้ส่งเล่มวิทยานิพนธ์หรือเล่มการค้นคว้าอิสระพร้อมองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องต่อบัณฑิตวิทยาลัยแล้ว นักศึกษาจะต้องยื่นคำร้องขอสำเร็จการศึกษา

๖๖.๓ การยื่นคำร้องขอสำเร็จการศึกษา ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอสำเร็จการศึกษาที่คณะต้นสังกัดเพื่อขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก หรืออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ให้บัณฑิตวิทยาลัยแจ้งสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ

ข้อ ๖๗ การรับรองการสำเร็จการศึกษา

ให้คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้รับรองการสำเร็จการศึกษา และให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนส่งรายชื่อผู้ศึกษาครบตามข้อกำหนดของหลักสูตรและข้อบังคับระดับบัณฑิตศึกษาให้คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณา

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๖๘ หลักสูตรใหม่ หรือหลักสูตรปรับปรุงที่ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ก่อนวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ซึ่งมีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ และเรื่องแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงในราชกิจจานุเบกษา ให้ใช้เกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ตามระเบียบสภาประจำสถาบันราชภัฏมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓ ทั้งนี้หลักสูตรต้องได้รับการปรับปรุงและใช้ระเบียบนี้ภายใน ๕ ปี นับจากการปรับปรุงครั้งสุดท้าย หรือการเปิดสอนครั้งแรกของหลักสูตรนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๖๙ อาจารย์ที่ปรึกษาหรือกรรมการสอบวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระที่ได้รับการแต่งตั้งก่อนการประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้ยังคงเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหรือกรรมการสอบที่ได้รับการแต่งตั้งต่อไป

ข้อ ๗๐ บรรดาประกาศ หรือคำสั่ง หรือหลักเกณฑ์อันเกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีอยู่ก่อนระเบียบนี้ มีผลบังคับใช้ ให้ยังคงมีผลบังคับใช้ต่อไป จนกว่าจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามระเบียบนี้ ทั้งนี้ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(นายนิสลัย เวชชาชีวะ)

นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม